

Te rozajanski kultürski čirkolo
Circolo Culturale Resiano
»Rozajanski Dum«

KORS PO
ROZAJANSKI
2023 - 2024

Materjal od wsë lacjun
po solbaški

So paračali anu wüçili: / A cura di:
prof. Matej Šekli (Univerza v Ljubljani),
Luigia Negro (Zskd)
Catia Quaglia
Angela Di Lenardo

Jë pomagal / con la collaborazione del prof. Han Steenwijk (Università di Padova)

Jë pomagal za zoom / Collaboratore tecnico Filippo Pielich

Itö ka to jë napřisanu jë paračala največ Luugica Šmiljonawa (Zskd) po lřbrinu *Po nās / Primo libro di lettura in resiano*.

Jë pralajäl anu posjortäl prof. Han Steenwijk.

Somö naredili isi kors ziz progëton »Na stujmö zabet naš jazek«. Naša Reġun jë pomagala ziz lëčjo nümër 26 od lëta 2007, artikul 22, ka to jë ta lëč za našo slavinsko minorančo, ka jë tu-w naši reġuni. Kors jë počël 29 dnuw novembarja 2023 anu an se zarobil 11 dnuw jünja 2024.

Somö se nawüçili jřmana od bisid tu-w nominativo singlarja anu aġetive, ka stujřju ta-brid anu dopo po bisidah.

Il corso è stato realizzato nell'ambito del progetto "Na stujmö zabet naš jazek" finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia in base alla Legge regionale n. 26/2007, art. 22, c. 3 recante norme regionali per la tutela della minoranza linguistica slovena. Decreto numero 44858/GRFVG dd 3.10.2023.

Il corso si è svolto dal 29 novembre 2023 al 11 giugno 2024.

Le lezioni sono state improntate sull'apprendimento del lessico, nei tre generi, al caso nominativo singolare e degli aggettivi.

Tu-w progëtu so pa / I partner del progetto sono: Associazione ViviStolvizza APS, CAMA APS, Zskd ETS, Gruppo Folkloristico "Val Resia" APS.

A Ä B C Č Ć D E Ě F G Ğ Ġ H I İ J K L M N O Ö P R S Š T U Ü V W Z Ž

Solbica ma pa Y

Tu-w standardu

Po solbaški

A	armarun	A	armarun
Ä	baba [ä] tatä [ä]		baba [baba] tata [tatà]
B	butëga	B	butëa
C	cirkuw	C	cirkow [cirköw]
Č	črivi	Č	črivi
Ć	ćamurča	Ć	ćamurča
D	dëd	D	dëd
E	ewro	E	ewro
-		Y	dym [ə]
Ě	sër	Ě	sër
F	fameja	F	fameja
G	gnjizdu, müzgalu	G	-njizdo, müzgalo (la g è molto rara)
Ğ	Ğwän	Ğ	Ğwen
Ġ	ġornal	Ġ	ġornol
H	hiša lehku	H	-iša, lehko [si pronuncia leško]
I	imprëšt duri	I	imprëšt [i] duri [ə]
İ	lïbrin	İ	lïbri
J	junak	J	junok
K	klubük	K	klabük
L	lopa	L	lopa
M	mati	M	moti
N	navësta	N	novësta
O	oćä	O	oća
Ö	ösan	Ö	ösen
P	pirun	P	pirun
R	rimën	R	rimën
S	saböta	S	saböta
Š	škula	Š	škula
T	tawla	T	tawla
U	uk	U	wuk
Ü	kuküvica	Ü	kuküvica
V	väs	V	ves
W	wöda	W	wöda
Z	zet	Z	zet
Ž	žanä	Ž	žana

I SEI CASI

SINGOLARE	möske	ženske	sridnje
Nominativo	armarun, död	baba	njizdo
Genitivo	armaruna, dödä	babe	njizda
Dativo	armaruno, dödö	babi	njizdo
Accusativo	armarun, dödä	babo	njizdo
Strumentale	armarunon, dödön	babo	njizdon
Locativo	armaruno, dödö	babi	njizdo

Il **Nominativo** indica il soggetto della frase: **armarun** jë valyk, **baba** jë valika, **njizdo** jë valiko

Po solbaški

__ rmarun, bab __, tat __, __ utëa, __ irkow, __ rivi, __ amurča, __ ëd, __ wro, s __ r,
__ ameja, __ njizdo, müz __ alo, __ wen, __ ornol, __ iša, __ mprëšt, dur __, l __ bri, __ unok,
__ labük, __ opa, __ oti, __ ovësta, __ ća, __ sen, __ irun, __ imën, __ aböta, __ kula,
__ awla, w __ k, kuk __ vica, __ es, __ öda, __ et, __ ana, d __ m.

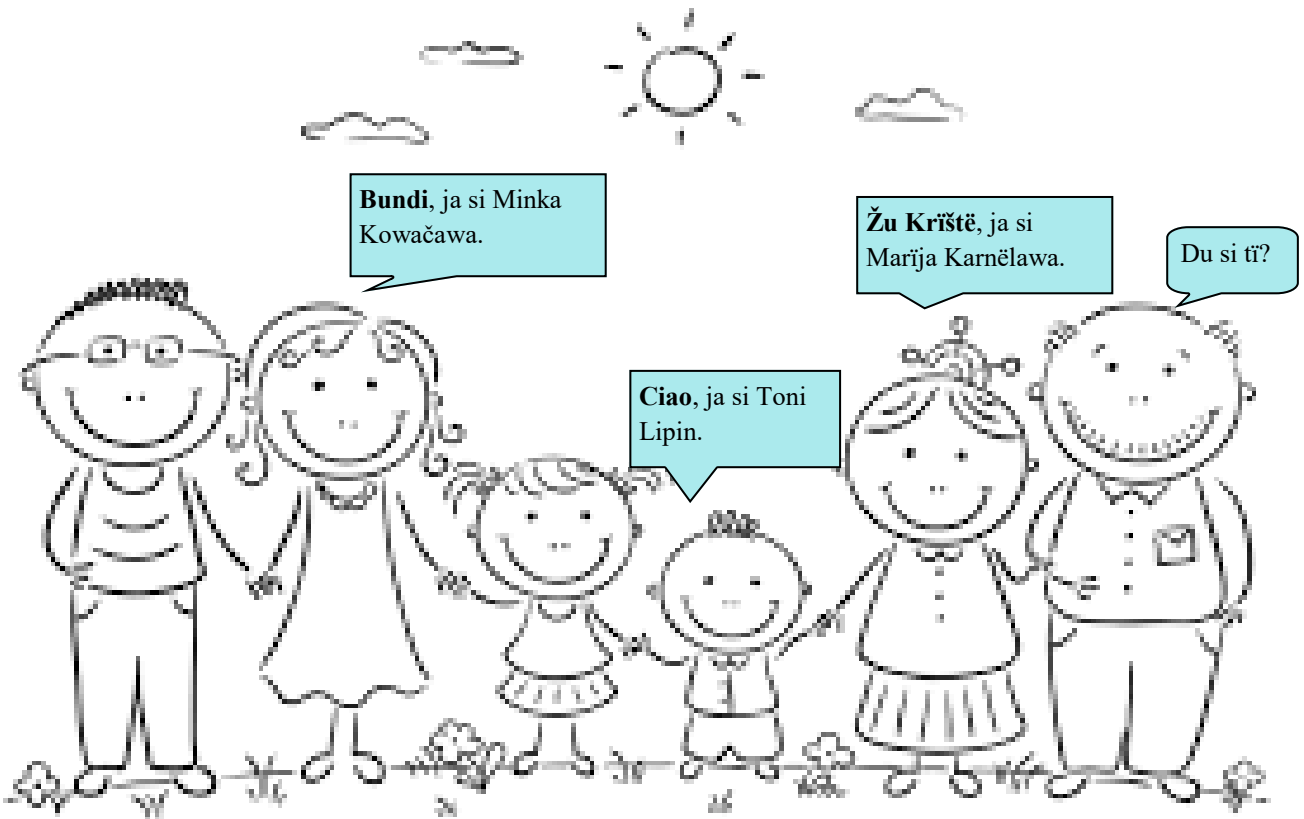
Pravej napiset drüe baside

Pravej lajet

Da ta osöjska cõtira
kako na löpo citira [à]
mo në tej Ğwona Jürina
ano ta-zad pa brünkula
to vasalëlo lipo mo.

(Marĳa Tušina)

Du si tī?

Meni Lipin Minka Kowačawa Tina Lipina Toni Lipin Marija Karnělawa Duri Kowač

Ja si _____

Ka si račěmo, ko se sračamo?

Pojütrě

Žu Kriště.
Ciao.
Bundi.
Mandi. Löpo stuj.

Populdně

Žu Kriště.
Ciao.
Buine.
Mandi. Löpo stujta.

Zvěčara

Ciao.
Sere.
Zbuen. > Bõa jimě.
Lehko nuć.

Pronomi personali (accentati e non accentati)

ja, ja
tī, ti
wun, an / ona, na / onö, to

midwa / midvi, mi
vidwa / vidvi, vi
onedwa / onedvi, to

mī, mi
vī, vi
ony / one, ni
Vī, Vi

BYT - ESSERE (presente indicativo accentato e non accentato)

ja **sy, si**
tī **sy, si**
wun / ona / onö **jě**

midwa / midvi **sawa**
vidwa / vidvi **sta**
onedwa / onedvi **to jě**

mī **samo**
vī **sta**
ony / one **so**
Vī **stě**

+

ja nīsi tī nīsi wun / ona / onö nī	midwa / midvi nīsawa vidwa / vidvi nīsta onedwa / onedvi to nī	mī nīsamo vī nīsta ony / one nīso Vī nīstë	-
---	---	---	---

Si ja ...? Si tī ...? Jë wun / ona / onö ...?	Sawa midwa / midvi ...? Sta vidwa / vidvi ...? To jë onedwa / onedvi ...?	Samo mī ...? Sta vī ...? So ony, one ...? Stë Vī ...?	?
--	--	--	---

C'è = jë Ci sono = so Non c'è = nī Non ci sono = nīso C'è? = Jë? Ci sono? = So?

BYT - ESSERE (passato)

M

ja si bil - ja nīsi bil tī si bil wun jë bil	midwa sawa bila - midwa nīsawa bila vidwa sta bila onedwa to jë bilo	mī samo bili - mī nīsamo bili vī sta bili ony so bili Vī stë bil
---	---	--

Curiosità: In passato (es. scritti raccolti da J. Baudouin de Courtenay) si usava per la terza persona duale anche la forma onedwa **sta bila**

Ž

ja si bila - ja nīsi bila tī si bila ona jë bila	midvi sawa bili - midvi nīsawa bili vidvi sta bili onedvi to jë bilo	mi samo bile - mi nīsamo bile vī sta bile one so bile Vī stë bila
---	---	---

Nawučimo se

Du sta?

Ja si _____ ano _____ to jë

Toni.

_____ to jë Marija.

_____ to jë Tina ano Ğwen.

_____ to jë Tina.

_____ to so Toni, Marija, Tina ano

Ğwen.

_____ sawa Ona ano Luugi.

_____ si Toni.

(Vidi ci ti si napisel prow ta-na pagini 48)

Napiši po nes

Io sono Maria. Tu sei Giovanni. Lei è Tina e lui è Luigi. Noi siamo Anna e Antonio.

.....

.....

.....

.....

(Vidi ci ti si napisel prow ta-na pagini 48)

Irejmo

Ja
Ona
Ti
Mi
Ony
One

Loro (esse)
Tu
Lei
Io
Noi
Loro (essi)

M

ja si mlod
tĩ si mlod
wun jẽ mlod

midwa sawa mloda
vidwa sta mloda
onedwa to jẽ mlodo

mĩ samo mlodi
vĩ sta mlodi
ony so mlodi
Vi stẽ mlod

Ž

ja si mloda
tĩ si mloda
ona jẽ mloda

midvi sawa mlodi
vidvi sta mlodi
onedvi to jẽ mlodo

mĩ samo mlode
vĩ sta mlode
one so mlode
Vi stẽ mloda

tolst / tolsta
sũ / sũa
mlod / mloda

ster / stara
vėsěl / vėsala

lačen / lačna
žejen / žejna
trüden / trüdna

nĩzek / nĩzka
leek / lehka
okroel / okrowla

visök / visoka
dobar / dobra
čarnjěl / čarnjala
zalěn / zalana

Nawučimo se

Jẽ, samo, sawa, sta, sta, si, so, sawa, so, jẽ, si, si

Vidvi _____ lačni.

Vi _____ žejni.

Mĩ _____ lačni.

Ona _____ trüdna.

Ja _____ mloda.

Ony _____ stari.

Ja ano Marĩja _____ žejni.

Toni, Ğwen ano Luugi _____ lačni.

Mĩdvi _____ tolsti.

Wun _____ sũ.

Ja _____ ster.

Tĩ _____ mlod.

(Vidi ċi ti si nap̄isel prow ta-na paġini 48)

Pravej lajet

Natik, natik,
orẽ na Bri,
jẽ na valĩka rũa jid,
ta-za Lazon mõičica,
ta-na Prodẽ sër w ponõw.

Nap̄iši po nes

Io sono stanca. _____

Antonio è stanco. _____

Anna è stanca. _____

Tu sei giovane. _____

Noi due siamo vecchi. _____

Voi due siete magri. _____

Noi siamo affamati. _____

Voi siete assetati. _____

(Vidi ċi ti si nap̄isel prow ta-na paġini 48)

Irejmo

Io sono Valentina.

Ona to jẽ Ona.

Lei è Anna.

Vidwa sta Toni ano Ğwen.

Lui è Luigi.

Mĩ samo Ona, Ğwen ano Toni.

Noi due siamo Anna e Maria.

Wun to jẽ Luugi.

Voi due siete Giuliano e Andrea

Midvi sawa Ona ano Marĩja.

Noi siamo Anna, Giovanni e Antonio.

Ja si Tĩna.

Voi siete Antonio e Giovanni.

Vidwa sta Giuliano ano Andrea.

(Vidi ċi ti si nap̄isel prow ta-na paġini 48)

Napíši po nes

Io sono stanca. _____

Io sono assetata. _____

Io non sono giovane (ž). _____

Tu sei Antonio. _____

Tu sei giovane (m). _____

Tu non sei Anna. _____

Lui è alto. _____

Antonio è stanco. _____

Anna non è stanca. _____

Noi due siamo Giovanni e Tina. _____

Noi due siamo vecchi. _____

Noi due non siamo magri. _____

Voi due siete Andrea e Giuliano. _____

Noi siamo affamati. _____

Noi siamo affamate. _____

Noi non siamo Maria e Anna. _____

Voi siete contente. _____

Voi siete Luigi, Giovanni e Anna.

Voi non siete assetati. _____

Napíši po nes

Io ero stanca. _____

Io ero assetata. _____

Io non ero giovane (ž). _____

Tu eri allegro. _____

Tu eri giovane (m). _____

Tu non eri magra. _____

Lui era alto. _____

Antonio era stanco. _____

Anna non era stanca. _____

Noi due eravamo giovani (m). _____

Noi due eravamo vecchie. _____

Noi due non eravamo magri. _____

Voi due eravate grassi. _____

Noi eravamo affamati. _____

Voi eravate assetati. _____

Noi eravamo affamate. _____

Voi eravate contente. _____

Voi non eravate stanchi e affamati.

Voi non eravate assetati. _____

(Vidi či ti si napísel prow ta-na pağini 48)

Pravej lajet

NA LIPA FJĚŠTA TA-NA SOLBICI

W saböto 20 (dwisti) ano w nadějo 21 (dwisti nu den) din satembarja 2003 (dwa mijarja nu tři) ta-na Solbici jě bila na lipa, boata fjěšta.

Teköj pa lani, ta nōwa solbaška asoćacjun “ViviStolvizza / Wžij Solbico” jě organizala iso fjěšto za pokazet itö ki nin dajě noša zěmja: krampir, čibülo, strok, sadjě, styrd ano drüe rěči.

Fjěšta jě bila Ta-par monuminto ano bil kjoško za jěst nu pyt ano karjě štuntow tuki se jě molo ledet ano kúpit pa kej.

Itö ki to plažalo nejveć to jě bila siür živina: so bili konjōwji, kobile, konjčici, krave ano koze, ki ni so löpo se pasli ta-na ti bližnji tarinje tuki prid so bile njive.

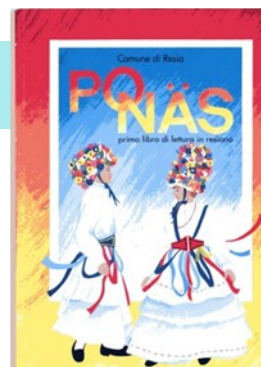
Živino ni so jo parnoli z Kota dōlo, zajtö ki ta-na Kotě ni so rivali dēlet ano ospodinavi so šly spet orě w Pawlaro ziz wso živino tuki ni majo ngy dum.

Karjě judi jě bilo, suncě löpo rělo ano wsě to šlo rawno.

Pa iti ki so prodajali ni so bili vēsali za wsě itö ki ni so dorivali prodet.

(Publikono te pyrvi viječ ta-na Novamo Matajurjo 25 dnuw satembarja 2003 pag. 8 / Pubblicato la prima volta sul settimanale Novi Matajur del 25.09.2003 pag. 8)

Tu-w küinji

Nawučimo

Ka **jë** tu-w küinji?

Tu-w küinji jë ...

(mōške baside)

špoert/forn, stöl, muğul,
pirun, plet.

(žěnske baside)

jid, tawla, žlica, mīza.

(sridnje baside)

//

(mōške baside)

Špoert/forn **jë** čyrn ano bil.

Stöl **jë** ros ano ster.

Muğul **jë** prazen.

Pirun **jë** nōw.

Plet **jë** okroel.

(žěnske baside)

Jid **jë** rüsa.

Tawla **jë** nīzka.

Žlica **jë** nōwa.

Mīza **jë** nīzka.

*bil, bila, bilo,
čyrn, čyrna, čyrno,
nīzek, nīzka, nīzko,
nōw, nōwa, nōwo,
okroel, okrowla, okrowlo,
prazen, prazna, prazno,
ros, rüsa, rüso,
ster, stara, staro.*

Drüe baside

(möške baside)

Nožyc **jë** ster.

Saglar/Lavandin **jë** valyk.

Divano **jë** širök.

Klup **jë** dol.

Tavajoč **jë** bil.

(žënske baside)

Vitrina **jë** visoka.

Sklëda **jë** okrowla.

Tilivižjun **jë** nöwa.

(sridnje baside)

Oknö **jë** odgono.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo,</i>
<i>nížek,</i>	<i>nížka,</i>	<i>nížko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>odgon,</i>	<i>odgona,</i>	<i>odgono,</i>
<i>okroel,</i>	<i>okrowla,</i>	<i>okrowlo,</i>
<i>prazen,</i>	<i>prazna,</i>	<i>prazno,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valika,</i>	<i>valiko,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö.</i>

Nawučimo se

Špoert/forn **jë** _____ ano stöl **jë** _____.

Muğul **jë** _____ ano pirun **jë** _____.

Plet **jë** _____ ano nožyc **jë** _____.

Saglar **jë** _____ ano divano **jë** _____.

Klup **jë** _____ ano tavajoč **jë** _____.

Jid **jë** _____ ano tawla **jë** _____.

Žlica **jë** _____ ano miza **jë** _____.

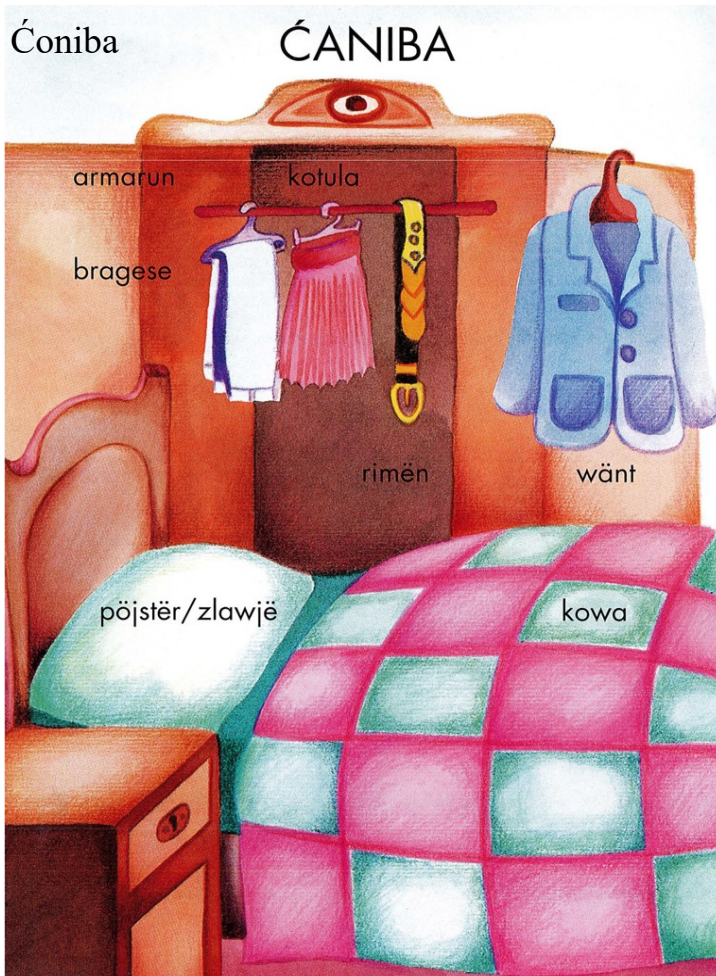
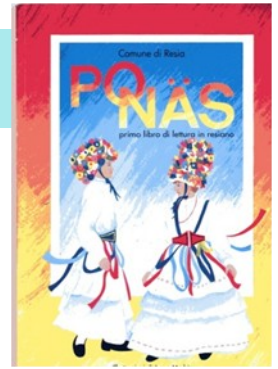
Vitrina **jë** _____ ano sklëda **jë** _____.

Tilivižjun **jë** _____ ano oknö **jë** _____.

Pravej napiset kej već

Tu-w mëj küinji **jë** špoert/forn. Špoert/forn **jë** bil ano čyrn. **Jë** stöl ano stöl **jë** ros ano visök.

Tu-w ćonibi

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w ćonibi?

Tu-w ćonibi jë ...

(mōške baside)

armarun, rimën, went.

(žënske baside)

kotula, kowa.

(sridnje baside)

zlawjë.

Tu-w ćonibi **so** ...

(pluralia tantum)

braese.

(mōške baside)

Armarun **jë** visök.

Rimën **jë** dol.

Went **jë** nów.

(žënske baside)

Kotula **jë** dola.

Kowa **jë** visoka.

(sridnje baside)

Zlawjë **jë** nówo.

(pluralia tantum)

Braese **so** stare.

dol, dola, dolo,

kratek, kratka, kratko,

nów, nówo, nówo,

ster, stara, staro,

visök, visoka, visokö.

növe,

dole,

kratke.

Drüe baside

(möške baside)

Óile **jë** ster.

Kavantör **jë** dol.

Komodín **jë** nízek.

Tapeto **jë** širök.

Bokal **jë** bil.

(žënske baside)

Plaüta **jë** bila.

Koca **jë** nöwa.

Plüma **jë** stara.

(sridnje baside)

Borö **jë** visökö.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo,</i>
<i>kratek,</i>	<i>kratka,</i>	<i>kratko,</i>
<i>nízek,</i>	<i>nízka,</i>	<i>nízko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visökö.</i>

Nawučimo se

Armarun **jë** _____ ano rimën **jë** _____.

Went **jë** _____ ano óile **jë** _____.

Kavantör **jë** _____ ano tapeto **jë** _____.

Bokal **jë** _____ ano kotula **jë** _____.

Kowa **jë** _____ ano plaüta **jë** _____.

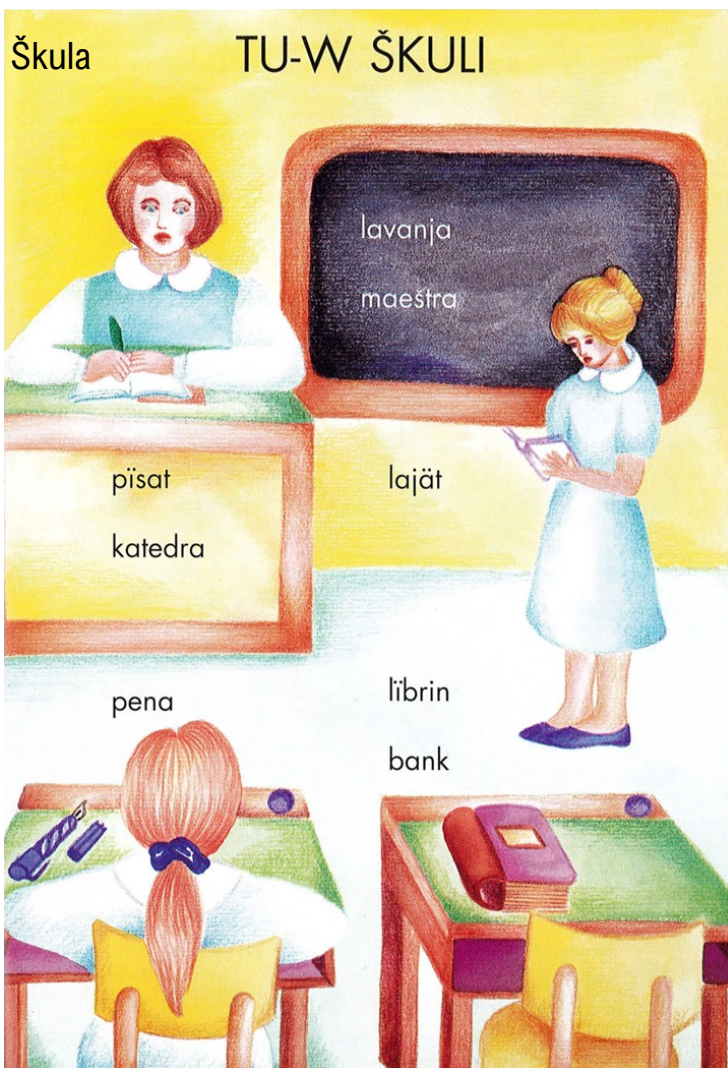
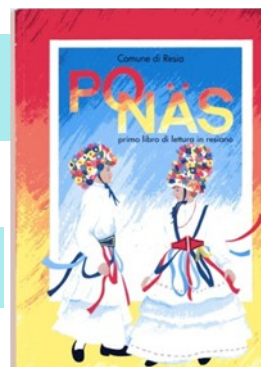
Koca **jë** _____ ano plüma **jë** _____.

Zlawjë **jë** _____ ano borö **jë** _____.

Pravej napiset kej već

Tu-w mëj ćonibi **jë** armarun. Armarun **jë** nöw ano visök. **Jë** _____

Tu-w škuli

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w škuli?

Tu-w škuli jë ...

(mōške baside)
lībri, bonk.

(žënske baside)
lavanja, maeštra, katedra,
pina.

(sridnje baside)
//

(mōške baside)
Lībri **jë** valyk.
Bonk **jë** nīzek.

(žënske baside)
Lavanja **jë** čyrna.
Maeštra **jë** mloda.
Katedra **jë** rüsa ano zalana.
Pina **jë** valīka.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>mlod,</i>	<i>mloda,</i>	<i>mlodo,</i>
<i>nīzek,</i>	<i>nīzka,</i>	<i>nīzko,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valīka,</i>	<i>valīko,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö.</i>

Drüe baside

(möške baside)

Kwaderno **jë** ster.

Križ **jë** nöw.

Kompjuter **jë** valyk.

Termošifun **jë** širök.

Penarelo **jë** čyrn.

Špičalapiž **jë** ster.

(žënske baside)

Škwadra **jë** dola.

Goma **jë** nöwa.

Ćarta **jë** stara.

(sridnje baside)

Oknö **jë** širokö.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilö,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo,</i>
<i>mlod,</i>	<i>mloda,</i>	<i>mlodo,</i>
<i>nížek,</i>	<i>nížka,</i>	<i>nížko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valika,</i>	<i>valiko.</i>

Nawučimo se

Libri **jë** _____ ano bonk **jë** _____.

Kwaderno **jë** _____ ano križ **jë** _____.

Kompjuter **jë** _____ ano termošifun **jë** _____.

Penarelo **jë** _____ ano špičalapiž **jë** _____.

Lavanja **jë** _____ ano maeštra **jë** _____.

Katedra **jë** _____ ano pina **jë** _____.

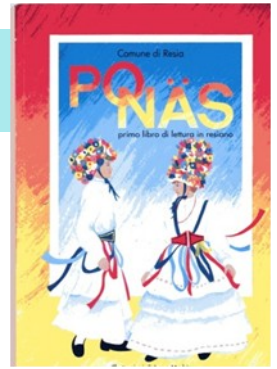
Škwadra **jë** _____ ano goma **jë** _____.

Ćarta **jë** _____ ano oknö **jë** _____.

Pravej napiset kej već

Tu-w mëj škuli **jë** katedra. Katedra **jë** nöwa ano visoka. **Jë** _____

Tu-w ozdë

Nawučimo se

(mōške baside)

Lajën **jë** valyk.

Sarnjok **jë** duji.

(žënske baside)

Brīna **jë** zalana.

Lisīca **jë** oštot.

Kuküvica **jë** duji.

Čamurča **jë** duji.

Vēvarica **jë** žvelt.

Kača **jë** dola.

(sridnje baside)

Njizdo **jë** okrowlo.

Ka **jë** tu-w ozdë?

Tu-w ozdë **jë** ...

(mōške baside)

lajën, sarnjok.

(žënske baside)

brīna, lisīca,

kuküvica,

čamurča,

vēvarica, kača.

(sridnje baside)

njizdo.

dol,	dola,	dolo,
duji,	duji,	duji,
okroel,	okrowla,	okrowlo,
oštot,	oštot,	oštot,
ros,	rüsa,	rüso,
valyk,	valika,	valiko,
zalën,	zalana,	zalanö,
žvelt,	žvelt,	žvelt.

Drüe baside

(möške baside)

Azbec **jë** ster.

Wuk **jë** duji.

Modvëd **jë** valyk.

(žënske baside)

Prapalica **jë** rüsa.

Smirëka **jë** visoka.

Balica **jë** stara.

<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobrö,</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo,</i>
<i>duji,</i>	<i>duji,</i>	<i>duji,</i>
<i>okroel,</i>	<i>okrowla,</i>	<i>okrowlo,</i>
<i>oštot,</i>	<i>oštot,</i>	<i>oštot,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valika,</i>	<i>valiko,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö,</i>
<i>žvelt,</i>	<i>žvelt,</i>	<i>žvelt.</i>

(sridnje baside)

Molanjë **jë** dobrö.

Nawučimo se

Lajën jë _____ ano sarnjok jë _____.

Azbec jë _____ ano wuk jë _____.

Modvëd jë _____ ano brîna jë _____.

Lisïca jë _____ ano kuküvica jë _____.

Ćamurča jë _____ ano vëvarica jë _____.

Kača jë _____ ano prapalïca jë _____.

Smirëka jë _____ ano balica jë _____.

Njïzdo jë _____ ano molanjë jë _____.

Pravej napïset kej već

Tu-w ozdë jë lisïca ano wuk. Lisïca jë oštot ano wuk jë valyk. _____

Nawučimo se

Tu-w küinji **jë** ... In cucina **c'è** ...

špoert/forn, sarnjok, kotula, tawla, pina, plet, muğul, žliča, jid, armarun, kowa, rimën, ćamurča, went, zlawjě, lavanja, maeštra, bonk, njizdo, miza, stöl, katedra, brina, lisica, lajën, libri, kuküvica, vēvarica, pirun, kača.

Tu-w ćonibi **jë** ...

špoert/forn, sarnjok, kotula, tawla, pina, plet, muğul, žliča, jid, armarun, kowa, rimën, ćamurča, went, zlawjě, lavanja, maeštra, bonk, njizdo, miza, stöl, katedra, brina, lisica, lajën, libri, kuküvica, vēvarica, pirun, kača.

Tu-w škuli **jë** ...

špoert/forn, sarnjok, kotula, tawla, pina, plet, muğul, žliča, jid, armarun, kowa, rimën, ćamurča, went, zlawjě, lavanja, maeštra, bonk, njizdo, miza, stöl, katedra, brina, lisica, lajën, libri, kuküvica, vēvarica, pirun, kača.

Tu-w ozdë **jë** ...

špoert/forn, sarnjok, kotula, tawla, pina, plet, muğul, žliča, jid, armarun, kowa, rimën, ćamurča, went, zlawjě, lavanja, maeštra, bonk, njizdo, miza, stöl, katedra, brina, lisica, lajën, libri, kuküvica, vēvarica, pirun, kača.

Špoert/forn **jë** tu-w ... (küinji, ćonibi, škuli, ozdë) La cucina economica **è** in (cucina, ...)

špoert/forn, sarnjok, kotula, tawla, pina, plet, muğul, žliča, jid, armarun, kowa, rimën, ćamurča, went, zlawjě, lavanja, maeštra, bonk, njizdo, miza, stöl, katedra, brina, lisica, lajën, libri, kuküvica, vēvarica, pirun, kača.

Pravejmo račyt šćë nur

(mōške baside)

Špoert/forn, sarnjok, plet, muğul,
armarun, rimën, went,
bonk, stöl, lajën, libri, pirun.

bil, bila, bilo

= *bianco*

čyrn, čyrna, čyrno

= *nero*

dobir, dobra, dobrö

= *buono*

dol, dola, dolo

= *lungo*

duji, duji, duji

= *selvatico*

kratek, kratka, kratko

= *corto*

mlod, mloda, mlodo

= *giovane*

nizek, nizka, nizko

= *basso*

nöw, nöwa, nöwo

= *nuovo*

odgon, odgona, odgono

= *aperto*

okroel, okrowla, okrowlo

= *rotondo*

oštöt, oštöt, oštöt

= *intelligente, astuto*

prazen, prazna, prazno

= *vuoto*

ros, rüsa, rüso

= *giallo, marrone chiaro*

ster, stara, staro

= *vecchio*

širök, široka, širokö

= *largo*

valyk, valika, valiko

= *grande*

visök, visoka, visokö

= *alto*

zalën, zalana, zalanö

= *verde*

žvelt, žvelt, žvelt

= *veloce*

(žënske baside)

Kotula, tawla, pina, žliča, jid,
kowa, ćamurča, lavanja, maeštra,
miza, katedra, brina, lisica,
kuküvica, vēvarica, kača.

(sridnje baside)

Zlawjě, njizdo.

(pluralia tantum)

Braese.

Ežimplinavi

Špoert/forn **jë** čyrn ano *bil*.

Kotula **jë** *stara*.

Zlawjě **jë** *bilo*.

Braese **so**

Napíši po nes

Nella cucina c'è la cucina economica. La cucina economica è bianca e nera. C'è il tavolo. Il tavolo è vecchio e largo. C'è la sedia. La sedia è gialla e nuova. Il divano è lungo e la panca con schienale è vecchia. La vetrina è alta e il televisore è nuovo. La finestra è larga e aperta.

Nella camera c'è l'armadio. L'armadio è alto e nero. C'è il letto. Il letto è basso e vecchio. Nella mia camera c'è il comodino. Il comodino è basso e bianco. C'è il tappeto. Il tappeto è corto. La coperta è vecchia e il comò è nuovo.

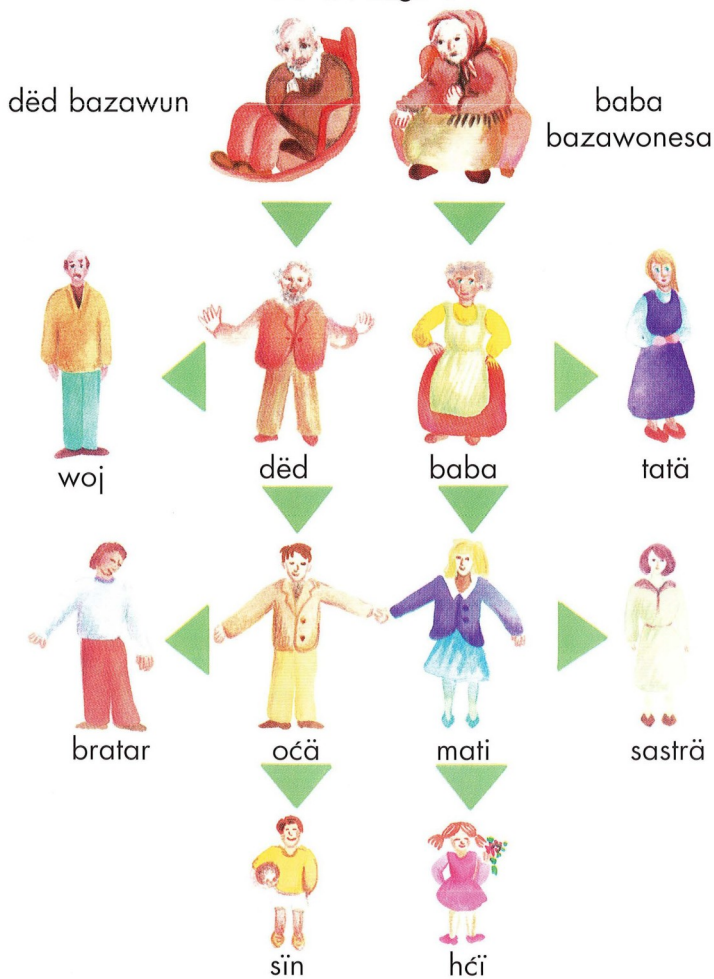
Nella scuola c'è la cattedra. La cattedra è alta e nuova. C'è la maestra. La maestra è giovane. Nella mia scuola il banco è basso e vecchio e il libro è nuovo. Il pennarello è verde e la gomma è bianca. La penna è rossa.

Nel bosco c'è la volpe. La volpe è selvaggia. Nel bosco c'è il lupo. Il lupo è vecchio. Nel bosco c'è il cervo. Il cervo è grande. C'è il capriolo. Il capriolo è vecchio. Nel bosco c'è il pino nero. Il pino nero è verde. Nel bosco c'è il nido. Il nido è tondo.

(Vidi éi ti si napísel prow ta-na págini 48)

Tu-w fameji

FAMEJA

(möske baside)

Död bazawun **jë** ster ano sü.

Woj **jë** mlod.

Död **jë** lü.

Bratar **jë** tolst.

Oča **jë** trüden.

Sïn **jë** vësël.

(žënske baside)

Baba bazawunawa **jë** stara ano süa.

Baba **jë** lüa.

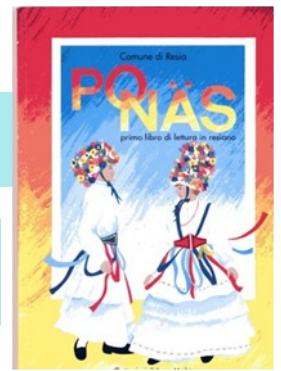
Tata **jë** stara.

Moti **jë** trüdna.

Sasträ **jë** süa.

Šçi **jë** vësala.

Nawučimo se

Du **jë** tu-w fameji?

Tu-w fameji jë ...

(möske baside)

död bazawun, woj, död,
bratar, oča, sïn.

(žënske baside)

baba bazawunawa, baba,
tata, moti, sasträ, šçi.

(sridnje baside)

//

Du **jë** tu-w **tvëj** fameji?

Tu-w mëj fameji jë ...

<i>lü,</i>	<i>lüa,</i>	<i>lüo,</i>
<i>mlod,</i>	<i>mloda,</i>	<i>mlodo,</i>
<i>nizek,</i>	<i>nizka,</i>	<i>nizko,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>sü,</i>	<i>süa,</i>	<i>süo,</i>
<i>tolst,</i>	<i>tolsta,</i>	<i>tolsto,</i>
<i>trüden,</i>	<i>trüdna,</i>	<i>trüdno,</i>
<i>vësël,</i>	<i>vësala,</i>	<i>vësalo,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö.</i>

Drüe baside

(mōške baside)

Test **jë** visök ano sü.

Zet **jë** mlod.

Muž (marito) **jë** vësël.

Junok **jë** ster.

Tatić **jë** trüden.

Kunjod **jë** lü.

Novöld **jë** mlod.

(žënske baside)

Tešća **jë** süa ano visoka.

Novësta **jë** mloda.

Žana (mogle) **jë** stara.

Lopa **jë** visoka.

Moma **jë** trüdna.

Kunjoda **jë** lüa.

Njëča **jë** vësala.

<i>lip,</i>	<i>lipa,</i>	<i>lipo,</i>
<i>lü,</i>	<i>lüa,</i>	<i>lüo,</i>
<i>mlod,</i>	<i>mloda,</i>	<i>mlodo,</i>
<i>nížek,</i>	<i>nížka,</i>	<i>nížko,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>sü,</i>	<i>süa,</i>	<i>süo,</i>
<i>tolst,</i>	<i>tolsta,</i>	<i>tolsto,</i>
<i>trüden,</i>	<i>trüdna,</i>	<i>trüдно,</i>
<i>vësël,</i>	<i>vësala,</i>	<i>vësalo,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö.</i>

Nawučimo se

Oća **jë** _____ ano moti **jë** _____ .

Dëd **jë** _____ ano baba **jë** _____ .

Dëd bazawun **jë** _____ ano baba bazawunawa **jë** _____ .

Bratar **jë** _____ ano sastra **jë** _____ .

Sïn **jë** _____ ano šćĩ **jë** _____ .

Test **jë** _____ ano tešća **jë** _____ .

Zet **jë** _____ ano novësta **jë** _____ .

Möj muž **jë** _____ ano mo žana **jë** _____ .

Möj junok **jë** _____ ano mo lopa **jë** _____ .

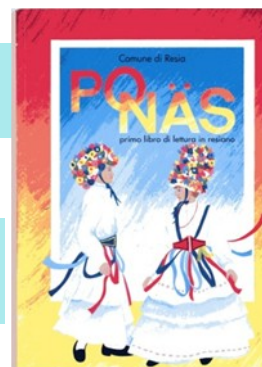
Möj tatić **jë** _____ ano moma **jë** _____ .

Möj novöld **jë** _____ ano mo njëča **jë** _____ .

Pravej napiset kej već

Tu-w mëj fameji **jë** dëd, baba, Dëd **jë** ster ano baba **jë** stara. _____

Tu-w vasy

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w vasy?

Tu-w vasy **jë** ...

(mōške baside)
tūren.

(žënske baside)
cirkow, špacjarija/farmačija,
pöšta, orica, butëa, iša.

(sridnje baside)
oknö.

(mōške baside)
Tūren **jë** visök.

(žënske baside)
Cirkow **jë** visoka.

Špacjarija/farmačija **jë** nızka.

Pöšta **jë** nöwa.

Orica **jë** stara.

Butëa **jë** zalana.

Iša **jë** nızka.

(sridnje baside)
Oknö **jë** nöwo ano širokō.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>nizek,</i>	<i>nızka,</i>	<i>nızko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokō,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokō,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanō.</i>

Drüe baside

(möške baside)

Ošpadal **jë** visök ano bil.

Albergo **jë** ster.

Muzeo **jë** nöw.

Ğü **jë** dol.

Must **jë** visök.

Ambulatori **jë** nizek.

(žënske baside)

Bonća **jë** nöwa.

Biblioteka/Īša lĳbrinow **jë** valĳka.

Uštiriĳa **jë** stara.

Cësta **jë** široka.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>nizek,</i>	<i>nizka,</i>	<i>nizko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö.</i>

Nawučimo se

Türen **jë** _____ ano cirkow **jë** _____ .

Špacjariĳa/farmačĳa **jë** _____ ano pošta **jë** _____ .

Cësta **jë** _____ ano orića **jë** _____ .

Īša **jë** _____ ano oknö **jë** _____ .

Uštiriĳa **jë** _____ ano albergo **jë** _____ .

Muzeo **jë** _____ ano biblioteka **jë** _____ .

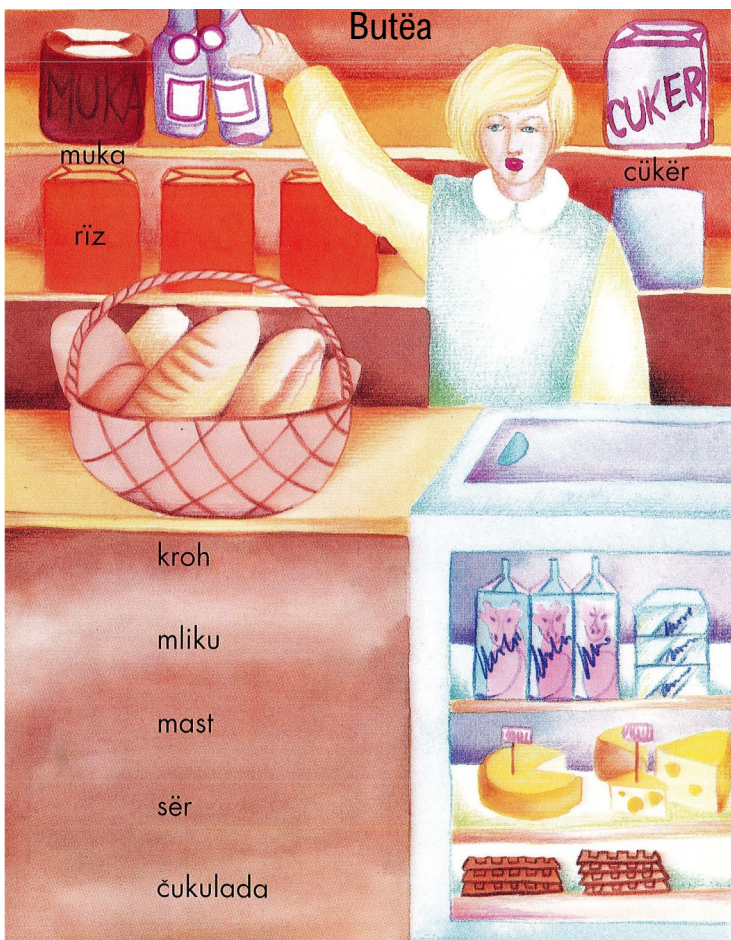
Bonća **jë** _____ ano must **jë** _____ .

Ğü **jë** _____ ano ošpadal **jë** _____ .

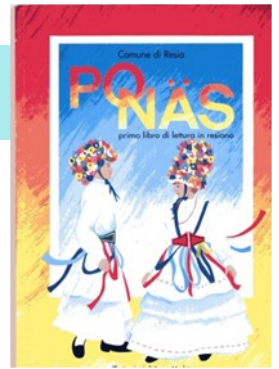
Pravej napiset kej već

Tu-w mëj vasy **jë** türen ano cirkow. Türen **jë** visök ano cirkow **jë** nizka. _____

Tu-w butëi

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w butëi?

Tu-w butëi jë ...

(mōške baside)
cükër, rîz, kro, sër.

(žënske baside)
muka, most, čukulada.

(sridnje baside)
mliko.

(mōške baside)
Cükër **jë** dolč.

Rîz **jë** bil.

Kro **jë** ster.

Sër **jë** valyk.

(žënske baside)
Butëa **jë** stara.

Muka **jë** rüsa.

Most **jë** bila.

Čukulada **jë** čyrna.

(sridnje baside)
Mliko **jë** bilo.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobrö,</i>
<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valika,</i>	<i>valiko.</i>

Drüe baside

(möške baside)

Šalem **jë** ster.

Krampir **jë** valyk.

Čěšpli **jë** dolč.

Strok **jë** bil.

Paršot **jë** dobir.

(žěnske baside)

Flaša **jë** punčika.

Sul **jë** fin aliböj rovi.

Rüška **jë** dolč.

Čibüla **jë** valíka.

Wöda **jë** pítna ano myrzla.

Čřišnja **jë** dolč ano čarnjala.

(sridnje baside)

Jajcě **jë** staro.

Jabulko **jë** dolč, valíko ano dobrö.

Víno **jë** bilo aliböj čyrno.

Žjonjë **jë** bilo ano staro.

Rizdujë **jë** bilo aliböj čyrno.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čarnjël,</i>	<i>čarnjala,</i>	<i>čarnjalö,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobrö,</i>
<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>
<i>fin,</i>	<i>fin,</i>	<i>fin,</i>
<i>myrzël,</i>	<i>myrzla,</i>	<i>myrzlo,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>pítën,</i>	<i>pítna,</i>	<i>pítno,</i>
<i>punček,</i>	<i>punčika,</i>	<i>punčiko,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>rovi,</i>	<i>rovi,</i>	<i>rovi,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>sírow,</i>	<i>sírawa,</i>	<i>sírawo,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valíka,</i>	<i>valíko.</i>

Nawučimo se

Cükër jë _____ ano ćukulada jë _____.

Ríz jë _____ ano muka jë _____.

Kro jë _____ ano most jë _____.

Sër jë _____ ano mlíko jë _____.

Šalem jë _____ ano krampir jë _____.

Sul jë _____ ano rüška jë _____.

Jajcě jë _____ ano jabulko jë _____.

Pravej napíset kej već

Tu-w butěi jë kro ano mlíko. Kro jë dobir ano mlíko jë dolč. _____

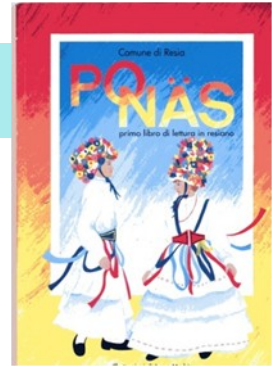
Tu-w fjëšti

(mōške baside)
Klabük jë visök.
Pet jë čarnjël.
Pas jë stīsñnën.
Ćamažot jë čyrn.
Črivi jë bil.

(žënske baside)
Fjëšta jë stara.
Cītira jë nöwa.
Brünkula jë valīka.
Srakica jë široka.

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w fjëšti?

Tu-w fjëšti jë ...

(mōške baside)
 klabük, pet, pas, ćamažot, črivi.

(žënske baside)
 cītira, brünkula, srakica.

(sridnje baside)
 //

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo</i>
<i>čarnjël,</i>	<i>čarnjala,</i>	<i>čarnjalö</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno</i>
<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobrö</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo</i>
<i>pokröjën,</i>	<i>pokröjana,</i>	<i>pokröjano</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö</i>
<i>skröjën,</i>	<i>skröjana,</i>	<i>skröjano</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro</i>
<i>stīsñnën,</i>	<i>stīsñana,</i>	<i>stīsñano</i>
<i>valyk,</i>	<i>valīka,</i>	<i>valīko</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö</i>
<i>wosek,</i>	<i>woska,</i>	<i>wosko,</i>
<i>yrd,</i>	<i>yrda,</i>	<i>yrdo,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö.</i>

Drüe baside

(mōške baside)

Focolët **jë** pokrōjën.

Batun **jë** čarnjël ano valyk.

Trak **jë** dol ano ros.

Črivi **jë** stīsnën.

Kukec **jë** ster.

(žēnske baside)

Lača **jë** bila.

Kotula **jë** kratka ano široka.

Moškira **jë** bila.

Ćarta **jë** skrōjana.

(sridnje baside)

Oblačilo **jë** staro.

Vasajë **jë** valiko.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bilo,</i>
<i>čarnjël,</i>	<i>čarnjala,</i>	<i>čarnjalö,</i>
<i>čyrn,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobró,</i>
<i>dol,</i>	<i>dola,</i>	<i>dolo,</i>
<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>	<i>dolč,</i>
<i>frēšk,</i>	<i>frēšk,</i>	<i>frēšk,</i>
<i>küen,</i>	<i>küana,</i>	<i>küano,</i>
<i>leek,</i>	<i>lehka,</i>	<i>lehko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>pokrōjën,</i>	<i>pokrōjana,</i>	<i>pokrōjano,</i>
<i>prazen,</i>	<i>prazna,</i>	<i>prazno,</i>
<i>punček,</i>	<i>punčika,</i>	<i>punčiko,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>sirow,</i>	<i>sirawa,</i>	<i>sirawo,</i>
<i>skrōjën,</i>	<i>skrōjana,</i>	<i>skrōjano,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>stīsnën,</i>	<i>stīsnana,</i>	<i>stīsnano,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>težek,</i>	<i>težka,</i>	<i>težko,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valika,</i>	<i>valiko,</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö,</i>
<i>yrd,</i>	<i>yrda,</i>	<i>yrdo.</i>

Nawučimo se

Klabük **jë** _____ ano pet **jë** _____ .

Pet **jë** _____ ano pas **jë** _____ .

Ćamažot **jë** _____ ano črivi **jë** _____ .

Batun **jë** _____ ano focolët **jë** _____ .

Trak **jë** _____ ano kukec **jë** _____ .

Fjēšta **jë** _____ ano čitira **jë** _____ .

Brünkula **jë** _____ ano srakica **jë** _____ .

Lača **jë** _____ ano moškira **jë** _____ .

Oblačilo **jë** _____ ano vasajë **jë** _____ .

Pravej napīset kej već

Tu-w fjēšti **jë** čitira ano brünkula. Čitira **jë** stara ano brünkula **jë** nöwa. _____

Nawučimo se

Tu-w fameji **jë** ... In famiglia **c'è** ...

türen, död bazawun, pas, pöšta, brünkula, woj, död, sër, bratar, mliko, oblačilo, sîn, oknö, baba bazawunawa, cükër, baba, most, tata, moti, šći, ves, ćamažot, cirkow, špacjarija/farmačija, orića, črivi, butëa, iša, rîz, kro, muka, klabük, ćukulada, pet, cõtira, sastra, srakica, oća, vasajë.

Tu-w vasy **jë** ...

türen, död bazawun, pas, pöšta, brünkula, woj, död, sër, bratar, mliko, oblačilo, sîn, oknö, baba bazawunawa, cükër, baba, most, tata, moti, šći, ves, ćamažot, cirkow, špacjarija/farmačija, orića, črivi, butëa, iša, rîz, kro, muka, klabük, ćukulada, pet, cõtira, sastra, srakica, oća, vasajë.

Tu-w butëi **jë** ...

türen, död bazawun, pas, pöšta, brünkula, woj, död, sër, bratar, mliko, oblačilo, sîn, oknö, baba bazawunawa, cükër, baba, most, tata, moti, šći, ves, ćamažot, cirkow, špacjarija/farmačija, orića, črivi, butëa, iša, rîz, kro, muka, klabük, ćukulada, pet, cõtira, sastra, srakica, oća, vasajë.

Tu-w fjëšti **jë** ...

türen, död bazawun, pas, pöšta, brünkula, woj, död, sër, bratar, mliko, oblačilo, sîn, oknö, baba bazawunawa, cükër, baba, most, tata, moti, šći, ves, ćamažot, cirkow, špacjarija/farmačija, orića, črivi, butëa, iša, rîz, kro, muka, klabük, ćukulada, pet, cõtira, sastra, srakica, oća, vasajë.

Türen **jë** tu-w ... (fameji, vasy, butëi, fjëšti) Il campanile è in (famiglia, ...)

türen, död bazawun, pas, pöšta, brünkula, woj, död, sër, bratar, mliko, oblačilo, sîn, oknö, baba bazawunawa, cükër, baba, most, tata, moti, šći, ves, ćamažot, cirkow, špacjarija/farmačija, orića, črivi, butëa, iša, rîz, kro, muka, klabük, ćukulada, pet, cõtira, sastra, srakica, oća, vasajë.

Pravejmo račyt šćë nur

(möške baside)

türen, död bazawun, pas, woj, död,
sër, bratar, sîn, cükër, ćamažot,
črivi, rîz, kro, klabük, pet, oća.

(žënske baside)

pöšta, brünkula, baba
bazawunawa, baba, most, tata,
moti, šći, ves, cirkow, špacjarija/
farmačija, orića, butëa, iša, muka,
ćukulada, cõtira, sastra, srakica.

(sridnje baside)

mliko, oblačilo, oknö, vasajë.

Ežimplinavi

Türen **jë** visök ano ster.

Pöšta **jë** nöwa.

Mliko **jë** bilo.

<i>bil,</i>	<i>bila,</i>	<i>bito,</i>
<i>čarnjël,</i>	<i>čarnjala,</i>	<i>čarnjalö,</i>
<i>čym,</i>	<i>čyrna,</i>	<i>čyrno,</i>
<i>dobir,</i>	<i>dobra,</i>	<i>dobrö,</i>
<i>fîn,</i>	<i>fîn,</i>	<i>fîn,</i>
<i>lip,</i>	<i>lipa,</i>	<i>lipo,</i>
<i>lü,</i>	<i>lüa,</i>	<i>lüo,</i>
<i>mlod,</i>	<i>mloda,</i>	<i>mlodo,</i>
<i>myrzel,</i>	<i>myrzla,</i>	<i>myrzlo,</i>
<i>nîzek,</i>	<i>nîzka,</i>	<i>nîzko,</i>
<i>nöw,</i>	<i>nöwa,</i>	<i>nöwo,</i>
<i>pîten,</i>	<i>pîtna,</i>	<i>pîtno,</i>
<i>punček,</i>	<i>punčika,</i>	<i>punčiko,</i>
<i>ros,</i>	<i>rüsa,</i>	<i>rüso,</i>
<i>rovi,</i>	<i>rovi,</i>	<i>rovi,</i>
<i>ster,</i>	<i>stara,</i>	<i>staro,</i>
<i>sü,</i>	<i>süa,</i>	<i>süo,</i>
<i>širök,</i>	<i>široka,</i>	<i>širokö,</i>
<i>tolst,</i>	<i>tolsta,</i>	<i>tolsto,</i>
<i>trüden,</i>	<i>trüdna,</i>	<i>trüdno,</i>
<i>vësel,</i>	<i>vësala,</i>	<i>vësalo,</i>
<i>valyk,</i>	<i>valïka,</i>	<i>valïko.</i>
<i>visök,</i>	<i>visoka,</i>	<i>visokö,</i>
<i>zalën,</i>	<i>zalana,</i>	<i>zalanö.</i>

Napíši po nes

In famiglia c'è il nonno. Il nonno è vecchio e sordo. Nella mia famiglia c'è la nonna. La nonna è vecchia e sorda. Nella mia famiglia c'è lo zio. Lo zio è giovane e magro. C'è anche la zia. La zia è alta e grassa.

Nel mio paese c'è la chiesa. La chiesa è grande e gialla. C'è il campanile. Il campanile è alto e bianco. C'è la bottega. La bottega è vecchia. C'è la piazza. La piazza è nuova. C'è l'osteria. L'osteria è vecchia. C'è il museo. Il museo è nuovo.

Nella bottega c'è il pane. Il pane è buono. C'è il formaggio. Il formaggio è vecchio. C'è il salame. Il salame è buono. C'è la cioccolata. La cioccolata è bianca o nera. C'è anche il burro. Il burro è bianco. C'è il latte. Il latte è bianco. C'è la grappa. La grappa è vecchia.

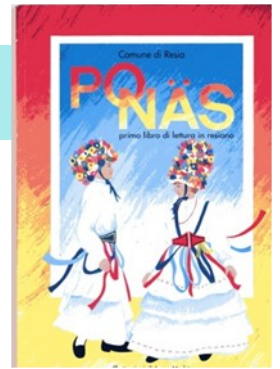
Nella festa c'è il violino. Il violino è vecchio. Il violoncello è nuovo. Il cappello è nero e il gilè è rosso. La cintura è rossa e alta. La scarpa è nera e nuova. La camicia è bianca e vecchia. La maschera è bianca e rossa. Il nastro è verde.

(Vidi cí ti si napísel prow ta-na pagini 49)

Tu-w carkvë

Nawučimo se

Ka jë tu-w carkvë?

Tu-w carkvë jë ...

(mōške baside)

onjol, jëro, oltar, te sveti.

(žënske baside)

svića, stölica, kopica.

(sridnje baside)

//

(pluralia tantum)

//

(mōške baside)

Onjol jë visök.

Jëro jë mlod.

Oltar jë valyk.

Te sveti jë bil.

(žënske baside)

Stölica jë stara.

Kopica jë nöwa.

bil,

čyrn,

dobir,

mlod,

nöw,

ros,

širök,

ster,

valyk,

visök,

zalën,

žinen,

bila,

čyrna,

dobra,

mloda,

nöwa,

rüsa,

široka,

stara,

valika,

visoka,

zalana,

žinana,

bilo,

čyrno,

dobrö,

mlodo,

nöwo,

rüso,

širokö,

staro,

valiko,

visokö,

zalanö,

žinano.

Drüe baside

(mōške baside)

Plavon jē **ster**. Tu-w carkvē jē den **stari** plavon.
Kwadri jē **visök**. Tu-w carkvē jē den **visöki** kwadri.
Križ jē **valyk**. Tu-w carkvē jē den **valiki** križ.

(žēnske baside)

Wöda jē **žinana**. Ta **žinana** wöda jē tu-w carkvē.
Balauštra jē **dola**. Tu-w carkvē jē na **dola** balauštra.
Kloča jē **široka**. Tu-w carkvē jē na **široka** kloča.

(sridnje baside)

Oknö jē **visökö**. Tu-w carkvē jē no **visökē** oknö.
Öjē jē **žinano**. To **žinanē** öjē jē tu-w carkvē.

<i>bilī-bil,</i>	<i>bila-bila,</i>	<i>bilē-bilo,</i>
<i>čyrni-čyrn,</i>	<i>čyrna-čyrna,</i>	<i>čyrnē-čyrno,</i>
<i>doli-dol,</i>	<i>dola-dola,</i>	<i>dolē-dolo,</i>
<i>dolč-dolč,</i>	<i>dolč-dolč,</i>	<i>dolč-dolč,</i>
<i>döbri-dobir,</i>	<i>döbra-dobra,</i>	<i>döbrē-dobrö,</i>
<i>mlodī-mlod,</i>	<i>mloda-mloda,</i>	<i>mlodē-mlodo,</i>
<i>növí-nöw,</i>	<i>nöwa-nöwa,</i>	<i>növē-nöwo,</i>
<i>rüsi-ros,</i>	<i>rüsa-rüsa,</i>	<i>rüsē-rüso,</i>
<i>širöki-širök,</i>	<i>širöka-široka,</i>	<i>širökē-širokō,</i>
<i>stari-ster,</i>	<i>stara-stara,</i>	<i>starē-staro,</i>
<i>sveti-svet,</i>	<i>sveta-sveta,</i>	<i>svetē-sveto,</i>
<i>valiki-valyk,</i>	<i>valika-valika,</i>	<i>valikē-valiko,</i>
<i>visöki-visök,</i>	<i>visöka-visoka,</i>	<i>visökē-visokō,</i>
<i>zalēni-zalēn,</i>	<i>zalēna-zalana,</i>	<i>zalēnē-zalanō,</i>
<i>žinani-žinēn,</i>	<i>žinana-žinana,</i>	<i>žinanē-žinano.</i>

Nawučimo se

Onjol jē _____ ano jëro jē _____. Tu-w carkvē jē den _____ onjol ano den _____ jëro.
Oltar jē _____ ano te sveti jē _____. Tu-w carkvē jē den _____ oltar ano den _____ sveti.
Plavon jē _____ ano kwadri jē _____. Tu-w carkvē jē den _____ plavon ano den _____ kwadri.
Križ jē _____ ano wöda jē _____. Tu-w carkvē jē den _____ križ ano ta _____ wöda.
Stölica jē _____ ano kopica jē _____. Tu-w carkvē jē na _____ stölica ano na _____ kopica.
Balauštra jē _____ ano kloča jē _____. Tu-w carkvē jē na _____ balauštra ano na _____ kloča.
Oknö jē _____ ano öjē jē _____. Tu-w carkvē jē no _____ oknö ano to _____ öjē.

Pravej lajet

Ti iřni [ə] / fameja

Den moji [ə] muž
an ödi [ə] rüdi [ə] bus,
an leda tej den kus,
an rüdi [ə] teže wuz
ma den valiki [ə] nus.

Na valika baba
se dila rüdi [ə] mloda,
na ödi [ə] tej na žaba.

Den lipi [ə] sinyč [ə]
skočüwa tej kozlyč [ə],
an leda tej den wtyč [ə],
an rüdi [ə] kažē azyk/ozyk [ə].

Na lipa ščarica
na ödi [ə] tej lisica,
na snëdla klabasico
nu ji plaža pa tuca.

Articolo determinativo singolare

te =

ta =

to =

Tu-w carkvē jē **te** visöki kwadri.

Tu-w carkvē jē **ta** dola balauštra.

Tu-w carkvē jē **to** visökē oknö.

Articolo indeterminativo singolare

den = *un, uno*

na = *una*

no = *un, uno (neutro)*

Tu-w carkvē jē **den** visöki kwadri.

Tu-w carkvē jē **na** dola balauštra.

Tu-w carkvē jē **no** visökē oknö.

Pravej lajet

To jê den **bili** forn. Forn jê **bil**. (normalmente cambia solo in fine di parola)

To jê den **stari** forn. Forn jê **ster**. (qualche volta anche nella stessa parola)

To jê na **bila** tawla. Tawla jê **bila**. (normalmente cambia solo in fine di parola)

To jê na **visöka** tawla. Tawla jê **visoka** [à]. (qualche volta cambia nella stessa parola e nella vocale finale)

To jê no **bilë** oknö. Oknö jê **bilö**. (normalmente cambia solo in fine di parola)

To jê no **visökë** oknö. Oknö jê **visokö**. (qualche volta cambia nella stessa parola e nella vocale finale)

<i>bili-bil,</i>	<i>bila-bila,</i>	<i>bilë-bilo,</i>
<i>čyrni-čyrn,</i>	<i>čyrna-čyrna,</i>	<i>čyrně-čyrno,</i>
<i>doli-dol,</i>	<i>dola-dola,</i>	<i>dolë-dolo,</i>
<i>dolč-dolč,</i>	<i>dolč-dolč,</i>	<i>dolč-dolč,</i>
<i>döbri-dobir,</i>	<i>döbra-dobra,</i>	<i>döbrë-dobrö,</i>
<i>mlodi-mlod,</i>	<i>mloda-mloda,</i>	<i>mlodë-mlodo,</i>
<i>növi-nöw,</i>	<i>nöwa-nöwa,</i>	<i>növë-nöwo,</i>
<i>rüsi-ros,</i>	<i>rüsa-rüsa,</i>	<i>rüsë-rüso,</i>
<i>širöki-širök,</i>	<i>širöka-široka,</i>	<i>širökë-širokö,</i>
<i>stari-ster,</i>	<i>stara-stara,</i>	<i>starë-staro,</i>
<i>sveti-svet,</i>	<i>sveta-sveta,</i>	<i>svetë-sveto,</i>
<i>valiki-valyk,</i>	<i>valika-valika,</i>	<i>valikë-valiko,</i>
<i>visöki-visök,</i>	<i>visöka-visoka,</i>	<i>visökë-visokö,</i>
<i>zalëni-zalën,</i>	<i>zalëna-zalana,</i>	<i>zalënë-zalanö,</i>

Pravej napiset

Tu-w küinji jê forn, an jê _____ (bianco) ano an jê _____ (nero). To jê den (vecchio) _____ forn.
Jê na tawla. Tawla jê _____ (vecchia) ano (tonda) _____. To jê na _____ (bella) tawla.
Jê den stöl. Stöl jê (marrone chiaro) _____ ano (nuovo) _____. To jê den _____ (bello) stöl.
Divano jê _____ (lungo) ano klup jê _____ (corto). To jê den _____ (vecchio) klup.
Vitrina jê _____ (alta) ano na jê pa _____ (vecchia). To jê na _____ (bella) vitrina.
Tilivižjun jê _____ (grande). To jê na _____ (vecchia) tilivižjun.
Oknö jê _____ (largo) ano to jê _____ (aperto).

Tu-w čonibi jê armarun. Armarun jê _____ (alto) ano _____ (nero). To jê den _____ (vecchio) armarun.
Jê kowa. Kowa jê _____ (bassa) ano _____ (corta). To jê na _____ (vecchia) kowa.
Tu-w mëj čonibi jê komodin. Komodin jê _____ (basso) ano _____ (bianco).
Jê pa den _____ (vecchio) tapeto. Tapeto jê kratek ano an jê _____ (stretto).
Koca jê _____ (vecchia) ano borö jê _____ (nuovo).

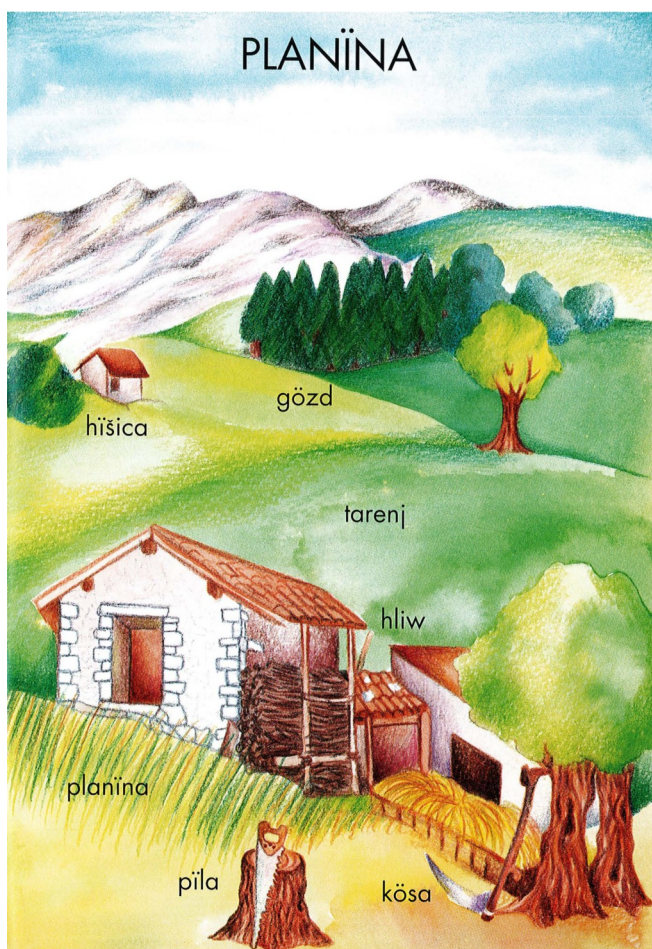
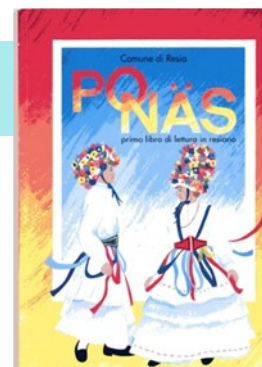
Tu-w škuli jê katedra. Katedra jê _____ (alta). To jê na _____ (nuova) katedra. Jê maeštra.
Maeštra jê _____ (giovane) ano na jê pa _____ (alta).

Tu-w mëj škuli bonk jê _____ (basso) ano _____ (vecchio) ano l'ibri jê _____ (nuovo).
Penarelo jê zalên ano goma jê bila.
Pina jê čarnjala. To jê na _____ (rossa) pina.

Tu-w ozdë jê lisīca. Lisīca jê _____ (selvatica).
Tu-w ozdë jê wuk. Wuk jê _____ (vecchio) ano an jê pa _____ (affamato).
Tu-w ozdë jê den _____ (grande) lajën. Jê pa den sarnjok. To jê den _____ (vecchio) sarnjok.
Tu-w ozdë jê brīna. Brīna jê zalana ano na jê _____ (alta).
Tu-w ozdë jê no _____ (vecchio) njīzdo. Njīzdo jê okrowlo.

(Vidi ċi ti si napīsel prow ta-na pagīni 49)

Tu-w planīni

Nawučimo se

Ka **jë** tu-w planīni?
Tu-w planīni **jë** ...

(mōške baside)

özd, tarenj, liw.

(žēnske baside)

īšica, pīla, kōsa.

(sridnje baside)

//

(pluralia tantum)

//

(mōške baside)

Özd jë valyk.

Tarenj jë blīzo.

Liw jë nīzek.

(žēnske baside)

Īšica jë dalëč.

Pīla jë valīka.

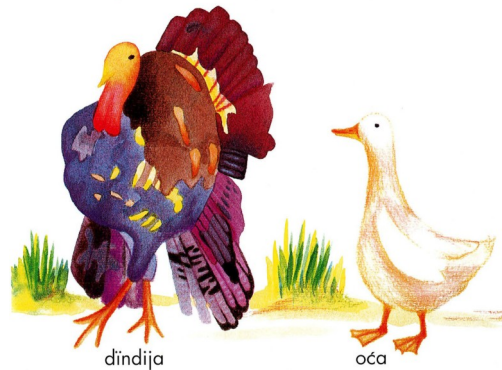
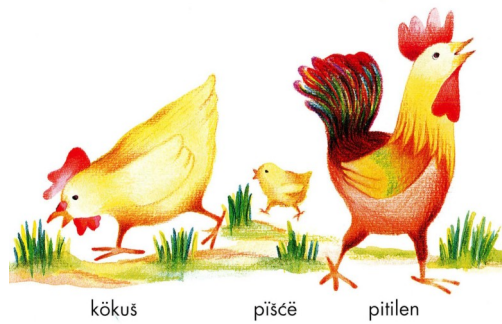
Kōsa jë stara.

Blīzo è un avverbio o una preposizione che regge il caso genitivo

Dalëč è un avverbio

- Tu-w planīni jë liw ano īšica.
- Tu-w livë jë živīna.
- Ta-na livë jë sēno.
- Tu-w īšici jë oonj, jë na stara mīza ano jë pa na dola polīca.
- Jë den nōvi kotol za skūet jid.
- Tu-w tarinjo jë trawa.
- Blīzo liwa jë özd.
- Tu-w ozdë jë ta duji živīna alibøj žvarīna.

Drüe baside

33

(mōške baside)

ösalnik	= contenitore pietra per affilare
masonk	= roncola
omojanik	= ramo senza corteccia
bük	= faggio
čok	= pezzo di legno
lod	= ceppo, trave
ratem	= rami secchi
kozlyć	= capretto

(žēnske baside)

ösla	= pietra per affilare
sakira	= accetta
plahta	= pezzo di tela per trasporto fieno
lönica	= cumulo di fieno
korba	= gerla
brīna	= pino nero
smirēka	= abete
līpa	= tiglio
trawa	= erba
brūšća	= rametto sottile
polīca	= mensola
sklēda	= terrina
čükura	= tazzina
šala	= tazza

(sridnje baside)

sēno	= fieno
līstjē	= foglie secche
tale	= vitello

(pluralia tantum)

rabje	= rastrello
dyrwa	= legna

<i>bili-bil,</i>	<i>bila-bila,</i>	<i>bilē-bilo,</i>
<i>čarnjēli-čarnjēl</i>	<i>čarnjēla-čarnjala</i>	<i>čarnjēlē-čarnjalō</i>
<i>čyrni-čyrn,</i>	<i>čyrna-čyrna,</i>	<i>čyrnē-čyrmo,</i>
<i>rūsi-ros,</i>	<i>rūsa-rūsa,</i>	<i>rūsē-rūso,</i>
<i>širōki-širōk,</i>	<i>širōka-široka,</i>	<i>širōkē-širokō,</i>
<i>stari-ster,</i>	<i>stara-stara,</i>	<i>starē-staro,</i>
<i>sūi-sū,</i>	<i>sūa-sūa,</i>	<i>sūē-sūo</i>
<i>tolsti-tolst,</i>	<i>tolsta-tolsta,</i>	<i>tolstē-tolsto,</i>
<i>valīki-valyk,</i>	<i>valīka-valīka,</i>	<i>valīkē-valīko,</i>
<i>visōki-visōk,</i>	<i>visōka-visoka,</i>	<i>visōkē-visokō,</i>
<i>zalēni-zalēn,</i>	<i>zalēna-zalana,</i>	<i>zalēnē-zalanō.</i>

Pravej napīset isō

Tu-w planīni jē liw, išica ano pa krawa.

Tu-w livē jē tale, kozlyć, koza, öwca ano pa jonjē.

Tu-w išici jē polīca ano ta-na polīci jē sklēda, čükura ano pa šala.

Ösalnik jē ster. To jē den stari ösalnik.

Nawučimo se

Tu-w livë jë žiwiŋa. Jë na _____ (grassa) krawa, na _____ (bianca) öwca ano na _____ (vecchia) koza. Koza jë _____ (magra). Jë pa den _____ (capretto) ano no _____ (agnello). Kozlyć jë _____ (bianco) ano jonjë jë _____ (nero).

Ta-na livë jë sëno. So ne _____ (grandi) rabje ano na _____ (vecchia) plahta.

Tu-w iŝici jë oonj, jë na stara _____ (rossa) miza ano jë pa na _____ (nera) polica. Miza jë _____ (corta) ano polica jë _____ (lunga). Ta-na polici jë na _____ (grande) sklëda ano na _____ (bella) ćukura. Jë den _____ (grande) kotol za sküet jid. Kotol jë _____ (nuovo).

Tu-w tarinjo jë trawa. Trawa jë _____ (verde). Tu-w tarinjo jë na _____ (grande) lönica. Pa lönica jë _____ (verde). Blizo liwa jë den özd. Özd jë _____ (grande).

Tu-w ozdë jë ta duji žiwiŋa aliböj žvarina. Jë den _____ (grande) lajën, na _____ (grassa) ćamurća, den _____ (vecchio) sarnjok. Jë pa kuküvica. Jë na _____ (alta) brina ano den _____ (basso) buk.

(Vidi ći ti si napisel prow ta-na paġini 49)

Ka jë folono?

Tu-w livë jë žiwiŋa. Jë na ster krawa, na ćyrn öwca ano na zalëna koza. Koza jë valyk. Jë pa den lipa kozlyć ano na stara jonjë. Kozlyć jë rüsa ano jonjë jë bil.

Ta-na livë jë sëno. So ne ster rabje ano na valika plahta.

Tu-w iŝici jë oonj, jë na lipë miza. Miza jë ster ano jë pa na dola polica. Polica jë ćyrno.

(Vidi ći ti si napisel prow ta-na paġini 49)

Pravej napiset kej već

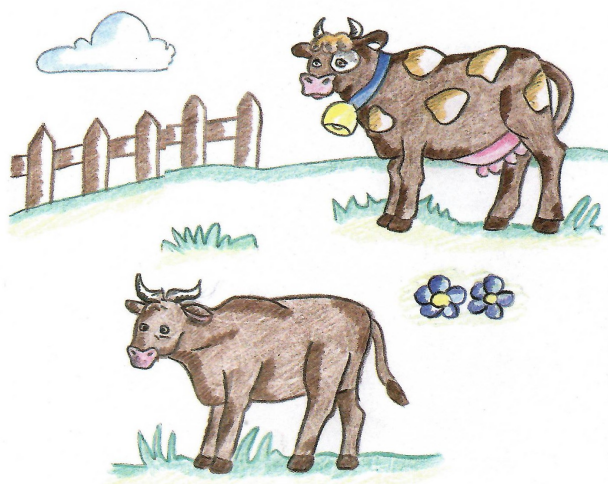
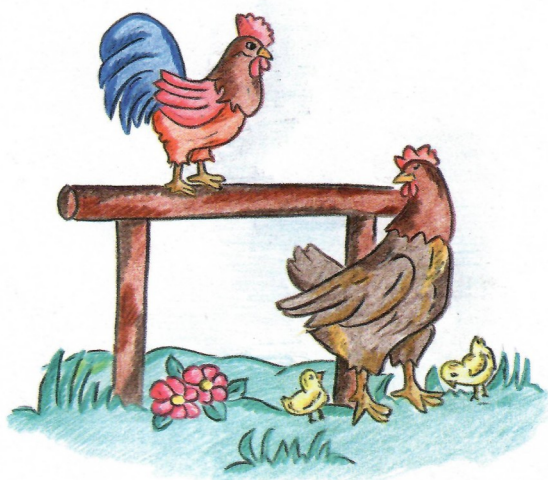
Tu-w mëj planini jë _____

Nawučimo se

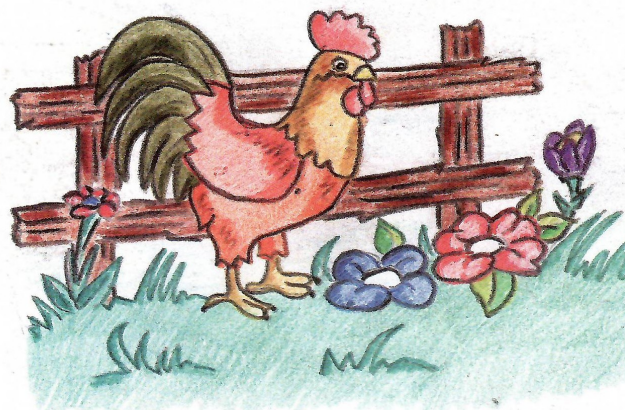
Kikiriki, kokode,
kukuričë patalyn,
kokodečë kókija,
kikiriki, kokode.

Mu, mu, muuu
bűčë, bűčë krawa,
bűčë, bűčë wöl,
mu, mu, muuu.

Mjaw, mjaw, baw, baw,
mjawčë, mjawčë tučica,
bawčë, bawčë pesilić,
mjaw, mjaw, baw, baw.

Patalinćić ko an pujë
an se čűjë drët ta-w Pujë.

Nawučimo se

Isö to jë napísano tu-w standardu

Introduci negli spazi le parole giuste fra quelle scritte qui sotto.

SABÖTA - KROH - STROK - DURI - GÖRA -
SLANA - LISĪCA - SUNCĚ - KRAWA - ŽABA.

Öpuldñë gri _____

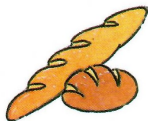

Tu-w hlivë jë _____

Ćanen to jë na _____ visokä.

Näs jë petak. Zütra ćë bet _____

Tu-w butëgi kupüwan _____

Za wlëst nutu w hışo män odgat

Ta zímë jë _____

_____ živī ta-par wodë.

Tu-w njivi se sijë _____

Tu-w pravici _____ anu uk to

rüdi wkop.

Napīsi injyn po solbaški

Opuldñë ri suncë.

(Vidi ći ti si napīsel prow ta-na pagīni 49)

Nawučimo se

Tu-w künji jê den _____ (vecchio) forn. Forn jê _____ (bianco) ano _____ (nero). Jê pa na tawla. Tawla jê _____ (lunga) ano _____ (bassa). Blízo tawle jê den _____ (nuovo) stól. Jê pa den _____ (vecchio) divano. Blízo divana jê no oknö. Oknö jê _____ (aperto). Tu-w cónibi jê den _____ (alto) ano _____ (bianco) armarun. Tu-w armaruno jê na _____ (vecchia camicia) ano na _____ (nuova) kotula. Jê _____ (letto). Kowa jê _____ (vecchia). Ta-na kovi jê na _____ (nuova) koca. Tu-w cónibi jê pa no borö. Borö jê _____ (vecchio). Tu-w škuli jê na _____ (vecchia) katedra. Ta-na katedri jê den _____ (nuovo) l'ibri ano na _____ (nuova penna). Mój dëd jê _____ (vecchio). Ma tata jê _____ (giovane). Baba jê _____ (magra) ano _____ (sorda). Mój woj jê _____ (alto). Tu-w mëj vasy jê na _____ (bella) ano _____ (vecchia) chiesa. Jê pa den _____ (alto) türen. Jê na _____ (vecchia) butëa ano pa na _____ (nuova) uštirija. Tu-w butëi jê _____ (pane), _____ (formaggio), ano pa _____ (burro). Tu-w uštiriji jê _____ (caffè), _____ (vino), _____ (acqua) ano _____ (grappa). Jê pa den _____ (piccolo) muzeo ano na _____ (vecchia) pöšta. Jê pa na _____ (nuova) bonća.

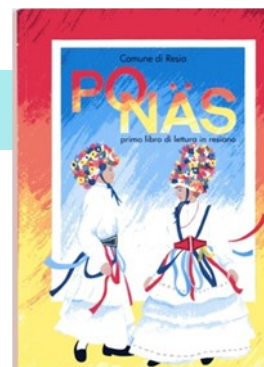
Ka jê folono?

Tu-w livë jê na sü krawa ano den tolsta wöl, na čyrna öwca ano na starë koza. Jê pa den kozlyc ano no jonjë. Kozlyc jê čyrno ano jonjë jê bil. Jê pa na čyrn kökoš ano na bilë öca. Ta-na livë jê sëno. So ne stare rabje ano na ster plahta. Tu-w planini jê na mojë išica. Tu-w išici jê oonj, jê na stara čyrn mīza ano jê pa na dolë polīca. Mīza jê kratek ano polīca jê dol. Ta-na polīci jê na lipë sklëda ano na moja ćükura. Jê den valīka kotol za sküet jid. Kotol jê nöwo.

(Vidi ci ti si napīsel prow ta-na pagini 49)

Pravej napīset kej već

Štađuni

Nawučimo se

Ka jē ta-zimē? Ka jē tu-w vīlažej?

Ta-zimē je ...

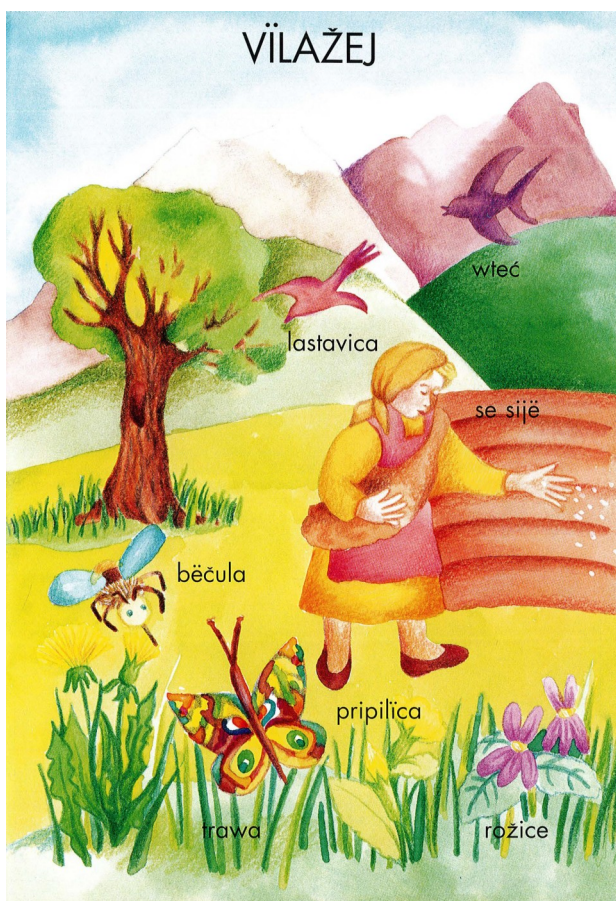
Tu-w vīlažej jē ...

(mōške baside)
dym, sni, vitar, lid, vīlažej,
wtýć.

(žēnske baside)
zīma, slona, lastavica,
bēčula, prapalīca, trawa,
rožica.

(sridnje baside)
//

(pluralia tantum)

Ka jĕ ta-lĕtĕ? Ka jĕ tu-w jasany?

Ta-lĕtĕ jĕ ...

Tu-w jasany jĕ ...

(mōške baside)

ōblek, deŹ, krampir, strok, ĉok.

(Źĕnske baside)

sinca, plahta, korba, jĕsĕn, ĉibŭla,
nĵiwa, sakira, tasa.

(sridnje baside)

lĕto, suncĕ, sĕno, listjĕ.

(pluralia tantum)

rabje.

Nawučimo se

Iti to jë den _____ (nero) dym. Dym jë _____ .

Iti to jë den _____ (bianco) sni. Sni jë _____ .

Isi to jë den _____ (caldo) vitar. Vitar jë _____ .

Isi to jë den _____ (duro) lid. Lid jë _____ .

Isi to jë den _____ (nero) wtyć. Wtyć jë _____ .

Ita to jë na _____ (bianca) slona. Slona jë _____ .

Ita to jë na _____ (nera e bianca) lastavica. Lastavica jë _____ .

Ita to jë na _____ (vecchia) bëčula. Bëčula jë _____ .

Isa to jë na _____ (gialla) prapalica. Prapalica jë _____ .

Isa to jë na _____ (alta) trawa. Trawa jë _____ .

Isa to jë na _____ (rossa) rožica. Rožica jë _____ .

Iti to jë den _____ (nero) öblek. Öblek jë _____ .

Iti to jë den _____ (bianco) strok. Strok jë _____ .

Iti to jë den _____ (grande) čok. Čok jë _____ .

Ita to jë na _____ (grande) plahta. Plahta jë _____ .

Ita to jë na _____ (nuova) korba. Korba jë _____ .

Isa to jë na _____ (bianca) čibùla. Čibùla jë _____ .

Ita to jë na _____ (lunga) njiwa. Njiwa jë _____ .

Ita to jë na _____ (vecchia) sakira. Sakira jë _____ .

Ita to jë na _____ (corta) tasa. Tasa jë _____ .

Isö to jë no _____ (forte) suncë. Suncë jë _____ .

Itö to jë no _____ (asciutto) sëno. Sëno jë _____ .

Itö to jë no _____ (vecchio) lïstjë. Lïstjë jë _____ .

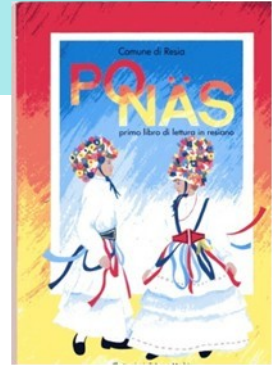
Ite to so ne _____ (vecchie) rabje. Rabje so _____ .

(Vidi ci ti si napïsel prow ta-na pagini 50)

örki-örek	örka-örka	örkë-örko	= caldo
tyrdi-tyrd	tyrda-tyrda	tyrdë-tyrdo	= duro
möćni-möćen	möćna-möćna	möćnë-möćno	= forte
süi-sü	süa-süa	süë-süo	= asciutto

Isi isa isö	= questo
Iti ita itö	= quello
Iti	= quelli
Ite	= quelle

Tu-w tarinjo

Nawučimo se

Ka jë tu-w tarinjo?

Tu-w tarinjo jë ...

(möske baside)

skakej, rīiç, slapyç, kyrç.

(žënske baside)

rōsa, myš, rūsica, jašćarica,
žaba.

(sridnje baside)

//

(pluralia tantum)

//

ROŽE

rože

cvät / svet

stëja / orësjë

46

pokarica
flojskanca

pïskalica

guroful

te nezabime

pïtilincic

sleçjë

šmarnice

47

(möske baside)
svet, kurofol, patalinčyc.

(žënske baside)
roža, flojskanca, pïskanica,
šmornica.

(sridnje baside)
orësjë, sleçjë.

(pluralia tantum)
te nezabime.

Nawučimo se

Tu-w tarinjo jê den _____ (verde) skakej, to jê den _____ (grande) skakej.
Jê pa den _____ (nero) riîc. Pa _____ (quello) to jê dan _____ (grande) riîc.
Jê den _____ (lungo) slapyç. (Questo) _____ slapyç jê _____ (vecchio).
Jê pa den _____ (bianco) ano _____ (corto) çyrw.
Izdê w tarinjo jê pa na _____ (piccola) myš. _____ (Questa) myš jê _____ (bianca).
Jê na _____ (nera) rûsica ano na _____ (lunga) jašçarica.
_____ (Questa) to jê na žaba.
Tu-w tarinjo so pa rožice: isa to jê _____ (genziana), jê _____ (primula), jê
_____ (galletto), jê _____ (botton d'oro).
L'inverno è lungo _____ .
Ta-zimê jê _____ (neve), _____ (ghiaccio) ano _____ (freddo).
La primavera è corta _____ .
Tu-w vîlažej jê _____ (rondine) ano jê pa _____ (primula).
L'estate è calda _____ .
Ta-lêtê suncê jê _____ (forte).
L'autunno è secco _____ .
Tu-w jasany jê _____ (foglie secche).

(Vidi çî ti si napîsel prow ta-na pağini 50)

Ka jê folono?

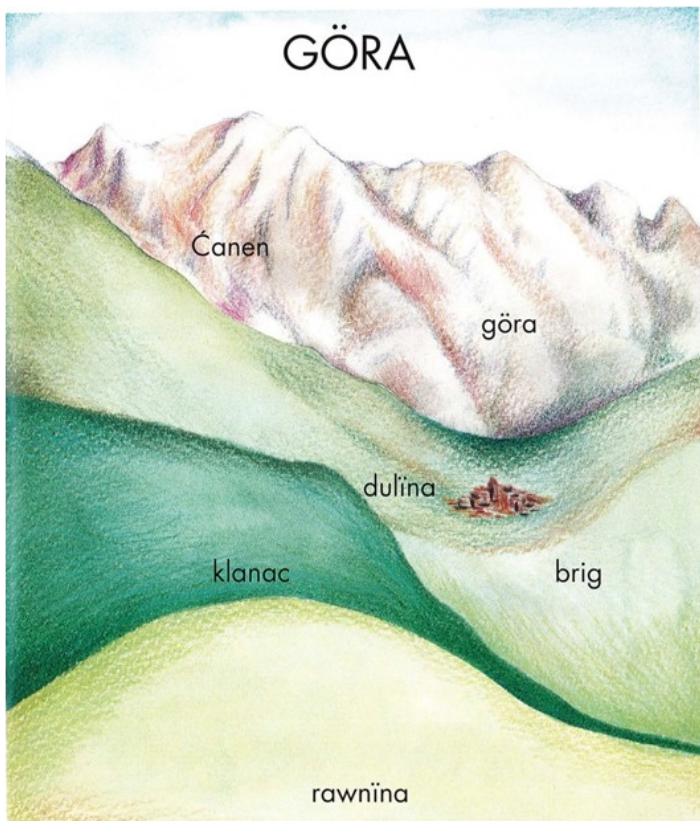
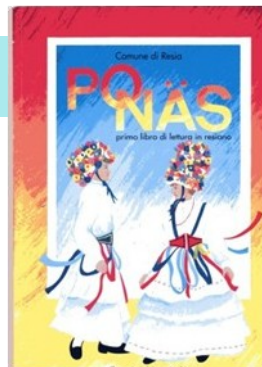
Solbica to jê na lip ves. So iše ano jê pa na ster cirkow. Tu-w carkvê jê den valikê oltar ano jê pa na starê kloča.
Ta-na Solbici, ta-na Wortê, jê na uštirîja. Tu-w uštirîji jê to bili ano to çyrni vîno, jê wôda ano pa te _____ kafe (caffelatte). Isa uštirîja jê stara. Jê pa butêa. Tu-w butêi jê kroh, sêr, most ano ta _____ (nera) çukulada.
Pa ta-na Pjacetî jê na uštirîja, ita to jê »Te stari butêa«.
Rezija to jê na lipi dolîna. Dolîna jê dol ano širôka.
Tu-w Reziji so ozdôvi. Tu-w ozdê jê žvarîna: jê na starê lisica, jê den lačna wuk, jê pa den valîka modvêd ano den lipa syrna. Tu-w ozdê so pa rožice ano pa listjê.

(Vidi çî ti si napîsel prow ta-na pağini 50)

Ağetivavi

Te stari dêd - Dêd jê ster. Ta stara baba - Baba jê stara. To starê mliko - Mliko jê staro.
Te zalêni skakej - Skakej jê zalên. Ta zalêna trawa - Trawa jê zalana. To zalênê oknô - Oknô jê zalanô.

Öra ano wöda

Nawučimo se

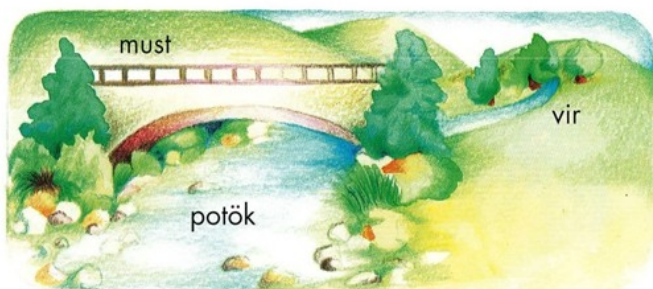
(*möske baside*)
Čanyn, bri, klonec.

(*ženske baside*)
öra, dolina, rawnäna.

(*sridnje baside*)
//

(*pluralia tantum*)
//

TA-PAR WODĒ

(*möske baside*)
must, vir, potök, kap, pisek.

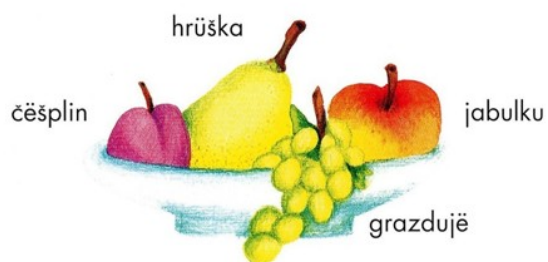
(*ženske baside*)
pënjc, riba, wöda.

(*sridnje baside*)
jëzaru, murjë.

(*pluralia tantum*)
//

SADJĚ

(möske baside)

čěšpli, orě, kostenj, sad.

(žěnske baside)

růška.

(sridnje baside)

jabulko, rizdujě.

(pluralia tantum)

//

orěh

kostenj

40

lišnik

malanjě / frambula

čarničica

jagudica

kamanjě

murice

41

(möske baside)

lišnik, orě, kostenj.

(žěnske baside)

čarničica, jadica, murica.

(sridnje baside)

malanjě, komanjě.

(pluralia tantum)

//

Nawučimo se

Rezija to jê na _____ (bella), _____ (lunga) ano _____
(larga valle).

Tu-w Reziji jê na _____ (alta) ano _____ (larga montagna). To jê
Ćanyn. Blizo Ćaniņa jê na drüa _____ (alta montagna). To jê Sert. Pa Sert
to jê na _____ (bella montagna).

Tu-w Reziji jê pa Müzec, ki to jê na _____ (lunga) ano _____
(alta montagna).

Tu-w Reziji so pa rawniņe. Rawniņa jê rawna. Tu-w Reziji so pa kloncavi ano brëavi.

Tu-w Reziji so ise vesi: jê Bila, Ravanca, Njiwa, Liščaca, Osoanë, Solbica, Korito ano jê pa
Učja.

Tu-w Reziji jê ta Valika wöda, po starin Bila. So pa potökavi. Jê _____ (nero) potök.

Tu-w wodë jê na _____ (grande pesce).

Jëzarö jê _____ (lungo) ano _____ (largo). Ta-lëtë ko to karjê lijê jê no _____
(bello) jëzarö ta-na Karniçi.

Murjê jê _____ (caldo). Ta-par murjo jê te _____ (fino) pïsak. Tu-w Reziji ni murja.

Ta-na tawli jê no _____ (rossa mela), na _____ (gialla pera),
den _____ (grande susina) ano jê pa to _____ (bianca uva).

Jê pa den _____ (grande noce) ano den _____ (piccola
castagna).

Tu-w ozdë jê den _____ (grande) kostonjor.

Tu-w vasy jê den _____ (alto) orëh.

Tu-w Reziji so lišnikavi, čarničice, jadice ano murice, jê molanjê ano jê komanjê.

(Vidi ċi ti si napïsel prow ta-na paġini 50)

Ka jê folono?

Rezija to jê na lip ano doli dolïna. To jê na dolïna širöka.

Tu-w Reziji je Ćanyn. Isa to jê na lip öra. Isa öra jê karjê visokë.

Blizo Ćaniņa jê Sert, pa ita to jê na visok öra.

Ta-na Sartë so rože, so te süknine rože.

Müzec to jê den doli öra.

Tu-w ti valïki wodë jê na dol rïba ano pa na valïkë pënjc.

Ta-na tawli jê no valïki čëspli, den rüsa rüška, na čarnjëlê jabulko.

(Vidi ċi ti si napïsel prow ta-na paġini 50)

Vidi izdë cí ti si prow napïsel

Z pagine 6

Du sta?

Ja si _____ ano **wun** to jë Toni. **Ona** to jë Marija. **Onedwa** to jë Tïna ano Ğwen. **Ona** to jë Tïna. **Ony** to so Toni, Marija, Tïna ano Ğwen. **Midwa** sawa Ona ano Luugi. **Ja** si Toni.

Napïši po nes

Ja si Marija. Ti si Ğwen. Ona to jë Tïna ano wun to jë Luugi. Midwa sawa Ona ano Toni.

Z pagine 7

Nawučimo se

Vidvi **sta** lačni. Vi **sta** žejni. Mi **samo** lačni. Ona **jë** trüdna. Ja **si** mloda. Ony **so** stari. Ja (ž) ano Marija **sawa** žejni. Toni, Ğwen ano Luugi **so** lačni. Midvi **sawa** tolsti. Wun **jë** sü. Ja **si** ster. Ti **si** mlod.

Napïši po nes

Ja si trüdna. Toni jë trüden. Ona jë trüdna. Ti si mlod. Midwa sawa stara. Vidwa sta süa. Mi samo lačni. Vi sta žejni.

Irejmo

Io sono Valentina. Ja si Tïna. *Lei è Anna.* Ona to jë Ona. *Lui è Luigi.* Wun to jë Luugi. *Noi due siamo Anna e Maria.* Midvi sawa Ona ano Marija. *Voi due siete Giuliano e Andrea.* Vidwa sta Giuliano ano Andrea. *Noi siamo Anna, Giovanni e Antonio.* Mi samo Ona, Ğwen ano Toni. *Voi siete Antonio e Giovanni.* Vidwa sta Toni ano Ğwen.

Z pagine 8

Napïši po nes

Ja si trüdna. Ja si žejna. Ja nïsi mloda. Ti si Toni. Ti si mlod. Ti nïsi Ona. Wun jë visök. Toni jë trüden. Ona nï trüdna. Midwa sawa Ğwen ano Tïna. Midwa sawa stara. Midwa nïsawa süa. Vidwa sta Andrea ano Giuliano. Mi samo lačni. Mi samo lačne. Midvi nïsawa Marija ano Ona. Vi sta vësale/kontent. Vi sta Luugi, Ğwen ano Ona. Vi nïsta žejni.

Ja si bila trüdna. Ja si bila žejna. Ja nïsi bila mloda. Ti si bil vësël. Ti si bil mlod. Ti nïsi bila süa. Wun jë bil visök. Toni jë bil trüden. Ona nï bila trüdna. Midwa sawa bila mloda. Midvi sawa bili stari. Midwa nïsawa bila süa. Vidwa sta bila tolsta. Mi samo bili lačni. Vi sta bili žejni. Mi samo bile lačne. Vi sta bile vësale. Vi nïsta bili trüdni ano lačni. Vi nïsta bili žejni.

Z pagine 18

Tu-w küinji jë špoert/forn. Špoert/forn jë bil ano čyrn. Jë tawla. Tawla jë stara ano široka. Jë stöl. Stöl jë ros ano nów. Divano jë dol ano klup jë ster. Vitrina jë visoka ano tilivižjun jë nów. Oknö jë širokö ano odgono.

Tu-w ćonibi jë armarun. Armarun jë visök ano čyrn. Jë kowa. Kowa jë nïzka ano stara. Tu-w mëj ćonibi jë komodin. Komodin jë nïzek ano bil. Jë tapeto. Tapeto jë kratek. Koca jë stara ano borö jë nówo.

Tu-w škuli jë katedra. Katedra jë visoka ano nów. Jë maeštra. Maeštra jë mloda. Tu-w mëj škuli bonk jë nïzek ano ster ano libri jë nów. Penarelo jë zalën ano goma jë bila. Pina jë čarnjala. Tu-w ozdë jë lisïca. Lisïca jë duji. Tu-w ozdë jë wuk. Wuk jë ster. Tu-w ozdë jë lajën. Lajën jë valyk. Jë sarnjok. Sarnjok jë ster. Tu-w ozdë jë brïna. Brïna jë zalana. Tu-w ozdë jë nïzdo. Nïzdo jë okrowlo.

Z paġine 28

Tu-w fameji jē dēd. Dēd jē ster ano lū. Tu-w mēj fameji jē baba. Baba jē stara ano lūa. Tu-w mēj fameji jē woj. Woj jē mlod ano sū. Jē pa tata. Tata jē visoka ano tolsta.

Tu-w mēj vasy jē cirkow. Cirkow jē valīka ano rūsā. Jē türen. Türen jē visök ano bil. Jē butēa. Butēa jē stara. Jē orīca. Orīca jē nöwa. Jē uštirīja. Uštirīja jē stara. Jē muzeo. Muzeo jē nöw.

Tu-w butēi jē kro. Kro jē dobir. Jē sēr. Sēr jē ster. Jē šalem. Šalem jē dobir. Jē ćukulada. Ćukulada jē bila aliböj ćyrna. Jē pa most. Most jē bila. Jē mliko. Mliko jē bilo. Jē žjonjē. Žjonjē jē staro.

Tu-w fjēšti jē citira. Citira jē stara. Brünkula jē nöwa. Klabük jē ćyrn ano pet jē ćarnjēl. Pas jē ćarnjēl ano visök. Ćrivi jē ćyrn ano nöw. Srakica jē bila ano stara. Moškira jē bila ano ćarnjala. Trak jē zalēn.

Z paġine 31 ano 32

Pravej napīset

Bil, ćyrn, stari, stara, okrowla, lipa, ros, nöw, lipi, dol, kratek, stari, visoka, stara, lipa, valīka, stara, širokō, odġono. Visök, ćyrn, stari, nīzka, kratka, stara, nīzek, bil, stari, wosek, stara, nöwo. Visoka, nöwa, mloda, visoka, nīzek, ster, nöw, ćarnjēla. Duji, ster, laćen, valīki, stari, visoka, starē.

Z paġine 35

Nawučīmo se

Tolsta, bila, stara, süa, kozlyć, jonjē, bil, ćyrno. Valīke, stara. Ćarnjēla, ćyrna, kratka, dola, valīka, lipa, valīki, nöw. Zalana, valīka, zalana, valyk. Valīki, tolsta, stari, visōka, nīzki.

Ka jē folono?

Tu-w livē jē žīvīna. Jē na stara krawa, na ćyrna öwca ano na zalēna koza. Koza jē valīka. Jē pa den lipj kozlyć ano no starē jonjē. Kozlyć jē ros ano jonjē jē bilo.

Ta-na livē jē sēno. So ne stare rabje ano na valīka plahta.

Tu-w išici jē oonj, jē na lipa mīza. Mīza jē stara ano jē pa na dola polīca. Polīca jē ćyrna.

Z paġine 37

Napīsi injyn po solbaški

Opuldnē ri suncē. Tu-w livē jē krawa. Ćanyn to jē na öra visoka. Nes jē petek. Zütra ćē byt saböta.

Tu-w butēi kupüwen kro. Za wlēst nutu w išo min odġat duri. Ta-zīmē jē slona. Žaba živi ta-par wodē. Tu-w njīvi so sijē strok. Tu-w pravici lišica ano wuk to rüdi wkop.

Z paġine 38

Nawučīmo se

Stari, bil, ćyrn, dola, nīzka, növi, stari, odġono. Visōki, bili, stara srakica, nöwa, kowa, stara, nöwa, staro. Stara, növi, nöwa pina, ster, mloda, süa, lūa, visök. Lipa, stara, visōki, stara, nöwa, kro, sēr, most, kafe, vīno, wōda, žjonjē, moji, stara, nöwa, stari.

Ka jē folono?

Tu-w livē jē na süa krawa ano den tolstj wöl, na ćyrna öwca ano na stara koza. Jē pa den kozlyć ano no jonjē. Kozlyć jē ćyrn- ano jonjē jē bilo. Jē pa na ćyrna kökoš ano na bila öća.

Ta-na livē jē sēno. So ne stare rabje ano na stara plahta.

Tu-w planīni jē na moja išica. Tu-w išici jē oonj, jē na stara ćyrna mīza ano jē pa na dola polīca.

Mīza jē kratka ano polīca jē dola. Ta-na polīci jē na lipa sklēda ano na moja ćükura.

Jē den valīkj kotol za sküet jid. Kotol jē nöwo.

Z paġine 41

Nawučimo se

Čyrni, čyrn, bili, bil, örki, örek, tyrdi, tyrd, čyrni, čyrn. Bila, bila, čyrna ano bila, čyrna nu bila, stara, stara, rüsa, rüsa, visöka, visoka, čarnjela, čarnjala. Čyrni, čyrn, bili, bil, valiki, valyk. Valika, valika, nöwa, nöwa, bila, bila, dola, dola, stara, stara, kratka, kratka. Möcnë, möcno, süë, süo, starë, staro, stare, stare.

Z paġine 44

Nawučimo se

Zalëni, valiki, čyrni, iti, valiki, doli, isi, ster, bili, kratki, moja, isa, bila, čyrna, dola, isa, flojskanca, piškanica, patalčinčyc, gurofol. Zima jë dola, sni, lid, mrez. Vılažej jë kratek, lastavica, piškanica. Lëto jë örko, möcno. Jësën jë süa, listjë.

Ka jë folono?

Solbica to jë na lipa ves. So řše ano jë pa na stara cirkow. Tu-w carkvë jë den valiki oltar ano jë pa na stara kloča.

Ta-na Solbici, ta-na Wortë, jë na uštirija. Tu-w uštiriji jë to bilë ano to čyrnë vïno, jë wöda ano pa te **bili** kafe (caffelatte). Isa uštirija jë stara. Jë pa butëa. Tu-w butëi jë kroh, sër, most ano ta **čyrna** (nera) čukulada.

Pa ta-na Pjacetì jë na uštirija, ita to jë »Ta stara butëa«.

Rezija to jë na lipa dolina. Dolina jë dola ano široka.

Tu-w Reziji so ozdövi. Tu-w ozdë jë žvarina: jë na stara lisica, jë den lačni wuk, jë pa den valiki modvëd ano **na** lipa syrna. Tu-w ozdë so pa rožice ano pa lištjë.

Z paġine 47

Nawučimo se

lipa, dola, široka dolina, visöka, široka öra, visöka öra, lipa öra, dola, visöka öra, Čyrni, valika rïba, dolo, širokë, lipë, örko, řin, čarnjëlë jabulko, rüsa rüška, valiki čëšpli, bilë rizdujë, valiki orë, moji kostenj, valiki, visöki.

Ka jë folono?

Rezija to jë na lipa anu dola dolina. To jë na dolina široka.

Tu-w Reziji je Čanyn. Isa to jë na lipa öra. Isa öra jë karjë visoka.

Blizo Čanina jë Sert, pa ita to jë na visöka öra.

Ta-na Sartë so rože, so te süknine rože. Müzec to jë **na** dola öra.

Tu-w ti valiki wodë jë na dola rïba ano pa na valika pënjc.

Ta-na tawli jë **den** valiki čëšpli, **na** rüsa rüška, **no** čarnjëlë jabulko.

Somo se nawučili ise baside ano pa drüe

(mōške baside)

albergo , alberga	= albergo
ambulatori , ambulatoria	= ambulatorio
armarun , armaruna	= armadio
azbec , azbaca	= tasso
bokal , bokala	= vaso da notte
bonk , bonka	= banco, cassa
bratar , bratra	= fratello
cükër , cükarja	= zuccherero
čëšpli , čëšplina	= susina, susino
črivi , čriwja	= scarpa
čamažot , čamažota	= abito nero femm. folkl.
dëd , dëda	= nonno
dëd bazawun , dëda bazawuna	= bisnonno
divano , divana	= divano
forn , forna	= stufa
ğü , ğüa	= campo di bocce
ğile , ğilea	= maglia
junok , junoka	= fidanzato
kavantör , kavantörja	= copriletto
klabük , klabüka	= cappello
klup , klupa	= panca con schienale
komodin , komodina	= comodino
kompjuter , kompjutarja	= computer
krampir , krampirja	= patata/e
kro , krüa	= pane
križ , križa	= croce
kunjod , kunjoda	= cognato
kwaderno , kwaderna	= quaderno
lavandin , lavandina	= lavandino
lajën , lajëna	= cervo
libri , librina	= libro
modvëd , modvëda	= orso
muğul , muğula	= bicchiere
must , mosta	= ponte
muzeo , muzea	= museo
muž , muža	= marito, uomo
novöld , novöldä	= nipote
nožyc , nožica	= coltello
oča , oče	= padre
ošpadal , ošpodala	= ospedale
paršot , paršota	= prosciutto
pas , pasa	= cintura
penarelo , penarela	= pennarello
pet , peta	= panciotta
pirun , piruna	= forchetta
plet , plata	= piatto
rimën , rimana	= cintura
riz , riza	= riso
saglar , saglarja	= lavandino
sarnjok , sarnjoka	= capriolo
sër , sira	= formaggio
sïn , sïna	= figlio, ragazzo
stöl , stola	= sedia
strok , stroka	= aglio
šalem , šaloma	= salame
špičalapiž , špičalapiža	= temperamatite
špoert , špoerta	= stufa
tapeto , tapeta	= tappeto
tatić , tatića	= papà
tavajoc , tavajüča	= tovagliolo
termošifun , termošifuna	= termosifone
test , testa	= suocero
trak , traka	= nastro
türen , türana	= campanile
went , wonta	= abito
woj , wuja	= zio
wuk , wuka	= lupo
zet , zeta	= genero

(žënske baside)

baba , babe	= nonna
baba bazawunawa , babe bazawunawe	= bisnonna
balica , balice	= pino silvestre
biblioteca , biblioteke	= biblioteca
bonća , bonće	= banca
brïna , brïne	= pino nero
brïnkula , brïnkule	= violoncello
butëa , butëe	= bottega
cësta , cëste	= strada (pavimentata)
cirkow , carkve	= chiesa
citira , citire	= violino
čibüla , čibüle	= cipolla
črišnja , črišnje	= ciliegia, ciliegio
čamurča , čamurče	= camoscio
čarta , čarte	= carta
čukulada , čukulade	= cioccolata
flaša , flaše	= bottiglia
goma , gome	= gomma
iša , iše	= casa
iša librinow , iše librinow	= biblioteca
jid , jëdi	= polenta
kača , kače	= vipera
katedra , katedre	= cattedra
kotula , kotule	= gonna
koca , koce	= coperta
kowa , kove	= letto
kuküvica , kuküvice	= cuculo
kunjoda , kunjode	= cognata
lavanja , lavanje	= lavagnia
lisica , lisice	= volpe
lopa , lope	= fidanzata
maëstra , maëstre	= maestra
miza , mize	= panca senza schienale
moma , mome	= mamma
most , mosti	= burro
moti , motare	= madre
muka , muke	= farina
njëča , njëče	= nipote
novësta , novëste	= nuora
orïca , orïce	= piazza
pina , pine	= penna
plaüta , plaüte	= lenzuolo
plüma , plüme	= piumino
pöšta , pöšte	= posta
prapalica , prapalice	= farfalla
rüška , rüške	= pera
sastra , sastre	= sorella
sklëda , sklëde	= terrina
smirëka , smirëke	= abete
srakica , srakice	= camicia
sul , sole	= sale
šči , šcare	= figlia, ragazza
škwadra , škwadre	= squadra
špacjarija , farmačija špacjarije/farmačije	= farmacia
tata , tate	= zia
tawla , tawle	= tavolo
tešća , tešće	= suocera
tilivižjun , tilivižjuni	= televisione
uštirija , uštirije	= osteria
ves , vase	= paese
vëvarica , vëvarice	= scoiattolo
vitrina , vitrine = vetrina (mobile)	
wöda , wode	= acqua
žana , žane	= moglie, donna
žlica , žlice	= cucchiaino

(sridnje baside)

borö , bora	= comò
jabulko , jabulka	= mela
jajcë , jajca	= uovo
lëto , lëta	= anno, estate
mliko , mlika	= latte
molanjë , molanja	= lampone
njizdo , njizda	= nido
oblačilo , oblačila	= indumento, costume
oknö , okna	= finestra
rizdujë , rizduja	= uva
vasajë , vasaja	= felicità
vïno , vïna	= vino
zlawjë , zlawja	= cuscino
žjonjë , žjonja	= grappa

(pluralia tantum)

braese , braes	= pantaloni
-----------------------	-------------

<i>bil</i> , <i>bila</i> , <i>bilo</i>	= bianco
<i>čarnjël</i> , <i>čarnjala</i> , <i>čarnjalö</i>	= rosso
<i>čyrn</i> , <i>čyrna</i> , <i>čyrno</i>	= nero
<i>dobir</i> , <i>dobra</i> , <i>dobrö</i>	= buono
<i>dol</i> , <i>dola</i> , <i>dolo</i>	= lungo
<i>dolč</i> , <i>dolč</i> , <i>dolč</i>	= dolce
<i>fin</i> , <i>fin</i> , <i>fin</i>	= fino
<i>kontent</i> , <i>kontent</i> , <i>kontent</i>	= contento
<i>küen</i> , <i>küana</i> , <i>küano</i>	= cotto
<i>lačën</i> , <i>lačna</i> , <i>lačno</i>	= affamato
<i>leek</i> , <i>lehka</i> , <i>lehko</i>	= leggero
<i>lip</i> , <i>lipa</i> , <i>lipo</i>	= bello
<i>lii</i> , <i>liia</i> , <i>liio</i>	= sordo
<i>mlod</i> , <i>mloda</i> , <i>mlodo</i>	= giovane
<i>myrzel</i> , <i>myrzla</i> , <i>myrzlo</i>	= freddo
<i>nizek</i> , <i>nizka</i> , <i>nizko</i>	= basso
<i>nöw</i> , <i>nöwa</i> , <i>nöwo</i>	= nuovo
<i>odğon</i> , <i>odğona</i> , <i>odğono</i>	= aperto
<i>okroel</i> , <i>okrowla</i> , <i>okrowlo</i>	= rotondo
<i>aštot</i> , <i>aštot</i> , <i>aštot</i>	= intelligente, sveglio
<i>pïten</i> , <i>pïtna</i> , <i>pïtno</i>	= portabile
<i>pokröjën</i> , <i>pokröjana</i> , <i>pokröjano</i>	= strappato
<i>prazen</i> , <i>prazna</i> , <i>prazno</i>	= vuoto
<i>punčëk</i> , <i>punčika</i> , <i>punčiko</i>	= pieno
<i>ros</i> , <i>rüsa</i> , <i>rüso</i>	= giallo
<i>rovi</i> , <i>rovi</i> , <i>rovi</i>	= grosso (sale)
<i>sïrow</i> , <i>sïrawa</i> , <i>sïrawo</i>	= crudo, non maturo
<i>skröjën</i> , <i>skröjana</i> , <i>skröjano</i>	= strappato
<i>ster</i> , <i>stara</i> , <i>staro</i>	= vecchio
<i>stïšnën</i> , <i>stïšnana</i> , <i>stïšnano</i>	= stretto
<i>sü</i> , <i>süa</i> , <i>süo</i>	= magro, secco
<i>širök</i> , <i>široka</i> , <i>širokö</i>	= largo
<i>težëk</i> , <i>težka</i> , <i>težko</i>	= pesante
<i>tolst</i> , <i>tolsta</i> , <i>tolsto</i>	= grosso
<i>trüden</i> , <i>trüdna</i> , <i>trüдно</i>	= stanco
<i>vësël</i> , <i>vësala</i> , <i>vësalo</i>	= allegro, gioioso
<i>valyk</i> , <i>valïka</i> , <i>valïko</i>	= grande
<i>visök</i> , <i>visoka</i> , <i>visokö</i>	= alto
<i>yrd</i> , <i>yrdä</i> , <i>yrdö</i>	= brutto
<i>zalën</i> , <i>zalana</i> , <i>zalanö</i>	= verde
<i>žëjen</i> , <i>žëjna</i> , <i>žëjno</i>	= assetato